KANSAN LEHTI

N:o 236 (119) — Tampere, perjantaina lokakuun 13 päivänä — 1911 (13:s vuosik.)

6:päiv. painoksen tilaushinnat:
Suomessa ja Venäjällä: Lehd. kontt. taijasiam. tilattaessa:
Koko vuosi 10: — Neljännesvuosi 2: 50
Puoli „ 5: — Kuukausi 1: —
Postikonttoreissa ¼ vuosi 3: —, muut hinnat samat.
Amerikassa ja muualla ulkomaalla ½ v. 20: —, ½ v. 10: —

Toimitus:
Santeri Huorteva, Vastaava. Anton Huotari, Toimitussiht. Pekka Lönnqvist. K. M. Evi.
Toimituksen osoite: It. puistok. 31. Avoinna 8—11 a.-p., 1—2 p. ja 5—6 i.-p.
Telefoonit: päätoimittajan 1119, toimitussihteerin 944,

Konttori:
Työväenyhdistyksen talossa, Läntinen Puistokatu 28, — Telefooni 765.
Avoinna: kello 8 a.-p.—7 i.-p.
Taloudenhoitaja: K. J. JOKISALO, tavataan varmimmin kello 10—12 päivällä ja 6—7 illalla.

3-päiv. painoksen tilaushinnat
samoinkuin 6-päiväisenkin painoksen, ovat kaikkialla Suomessa ja Venäjällä yhtäläiset:
Koko vuosi 5: — Neljännesvuosi 1: 25
Puoli „ 2: 50 Kuukausi —: 50
Amerikassa ja muualla ulkom.: ½ v. 10: —, ½ v. 5: —

Ammatti-osotteita.

LÄÄKAREITA:

AHLMAN, Läät. puistok. 14. Arkip. 10—12, 5—6½. Silmät. miel. aamup.
O. A. BACKMAN, Sumeliuksen ranta rakennus kosken varrella. Sisäänkäynti Hämeenkatu 15. 8—9 ja 3—5 j. pp.
BJÖRKQVIST, Itäinenk. 20. 10—12, 6—7. Korva, nenä ja kurkkutautia. Telef. 1094.
FRESTADIUS, apt. Molinin talo puoli 8—11, 4—5, pyhäsin puoli 9—11, (lastentautia ja veneerisiä.
GRONHOLM, Itäinenk. 26, ark. 9—11, 6—7.
Fri HOFFSTRÖM, Häm.k. 23, 9-12.
J. HALLSTRÖM, Kauppatori 21, 9—11, 5—6.
Axel LONDEN, Itäinenk. 24, Commercia talo. 9-12, 5-7. Tel. 1281. Erityisesti keuhko- ja sydänvikoja.
NYMAN, Kauppatori 7, 9—11 ja 5—½7, pyh. 9—11. Sisä-, lasten- ja veneer.
SCHROVE, Tammelank. 10, 9-11, 3-4.
VIKANDER, ANNA, Koskikatu 9. kello 9—12 a. p.
MARTTO PALKONEN, kunnan ja vuotatien lääkäri Toijalassa. Klo 9-10 ja 1-2.
Wolck. Hermotautisia Pitkäniemessä 1-3.
VIRSENIUS, Itäinenk. 20. 9—10, 6—7, silmätautia.

HAMMASLÄÄKAREITA:

LEA BERGBOM, Itäinenk. 11 a, 10—11 ja ½2—½3. Puhelin 1243.
M. J. LAURENT Kuninkaankatu 25 Heinin talo 12—1 5—6. Puh. 1353.
RAUVOLA T. E., tavat. arkip. klo 10-12.
GUSTO VESTPHAL, Kauppatori 7, 10-2 ja 5-7. Lapset hoidetaan ilmaiseksi 9-10. Puhelin 1238.

KÄTILOITA:

WANDI LAMPEN, Mustani. katu 19, taiol. 52.
IDA NELENIUS, Mustanlahdenk. 16, rappu oikealla. Telef. 264.
SONJA LIUKONEN, Kortel. k. 16.
Laura Olgren, Kalliokatu 26.
IDA LAHTINEN, Pinnink. 21, käynti kadulta.
M. POHJAKARI, Kaivokatu 29.
JENNY LUOTO, Naistenlahdenkatu 1.
HILJA NIRONEN, Kuninkaank. 16.

TERVEYDENHOITOTOIMISTO, Hämeenk. 19, 12-2. Tarkastusaa. 8-10. Keuhkotautisten Hoitoustoimisto Hämeenk. 19, tiist. ja perjant. 6-7 j.p.

HIEROJAT ja SAIRASVOIMISTELIJAT: Sigrid Pohjannoro, Läntinenkatu 42.

VAKUUTUSKONTTOREITA:

FENNIA Henkivakuutus O. Y., Turku. Halvat maksut. Edulliset, uudenaikaiset ehdot. Myöntää m. m. kansanvakuutuksia viikkomaksuilla, ilman lääkärintarkastusta. Pääkonttori Tampereella Satamak. 5.

Välimaan Vakuutustoimisto. Kuninkaankatu N:o 19. Puhelin N:o 473. Avoinna 9—2 ja 4—6.

Kaupunkien Palonpuyhdistys Irtaimistoa varten. Keskinäinen yhdistys, perust. v. 1873. Vak. halvasta maksusta 10 ja 20 v. kehutun nautitaan niemmusta vakuutusmaksuisa. Asiamies Tampereella: OTTO LUKANDER. Konttori: Koskikatu 7, Ruuskasen talo. Puhelin 148.

E. V. OSONEN, [illegible] konttori Hämeenk. katu 9. Puhelin 530. Salama, Pohjola, Kullervo. Konttoriaika klo 9—2 ja 4—7.

SUOMI Kesk. Henkiv. yhtiö Tampereen Haarakonttori Kauppat. N:o 5. Av. klo 10-2 ja 4-6. Puhelin 92.

Palo- ja Henkivakuutus „SVEA“ Telef. 106. ALFRED SELIN. Konttori Tampereella: Hallitusk. 11.

KAKIASIAINTOIMISTOJA:

von Konsdorff & Sohlberg Osakeyhtiö Vim Sandbergin Jälk. rautakaupan talossa, sisäänkäynti Kauppatorilta. Puh. 1004. Av. 9-3.

Varatuomarit KOSKINEN & LEINIO Viskaali Palanderin talossa 9—3. Puh. 766

TAMP. KUNNAN TYÖNVÄL. TOIMISTO, ryeinen klo 10—½ ap. miehille ja 4—5 naisille, paitsi lauantaisin klo 10—2 päivällä. Osoite: Läht. puistok. 10. Telef. 534.

H. VIGELI'in Jälk. ALUSVAATE ja ESILIINALIIKE [illegible] Huom.! Jälleenmyyjille halvat hinnat. Kiitokset tehdaan huolellisesti.

Polttakaa ainoastaan alkuperäisiä **„TYÖMIES“** *Paperossejа*, jotka valmistetaan hienosta turkin tupakasta. Hinta ainoastaan 30 penniä laatikko. Puutimukkeen kanssa poltettava.

Polttakaa meidän kauppaan ilmestyneitä **„PANKKIIRI“** *paperossejamme*, jotka valmistetaan sangen hienosta turkin tupakasta. Hinta 30 penniä laatikko. Puutimukkeen kanssa poltettava

Suosittamme **„KANSALLISTEATTERI“ ja „VAPAUS“** *paperossia*, jotka makunsa ja lemunsa puolesta kiitetään parhaiksi. Hinta 50 penniä laatikko.

Polttakaa ainoastaan alkuperäisiä **ISÄNMAA** *paperossia*, jotka valmistetaan hienosta Turkin tupakasta. Hinta ainoastaan 25 p. laatikko

Kunnioituksella: **Tupakkatehdas „FENNIA“ Helsingissä.** *Puhelin 2664.*

Tamp. Rautasänky- ja Huonekalukauppa, K. V. Kallio. Hämeenk. 29. Puhelin 1035. Myy ja tilaten valmistaa kaikkia alaan kuuluvia valmisteita. Käykä kuulemassa myyntitapojamme.

KÄYTETTYJEN HUONEKALUJEN KAUPPA, K. & U. Hellén ja Halme. Puutarhakatu 24. — Puhelin 1091.

J. V. LINDROOS, Kellosepänliike. Tampere, Kauppakatu 9. Puhelin 513.

OSUUSSITOMO, Puutarhakatu 16, Puhelin 1204.

LEIPUREITA:

LEIPURI- ja KONDIITTORILIIKE Viinikankatu 34, puhelin 686. TOIVOLA & FAGER.

V. LAURILA, „Kotileipomo“, Puutarhakatu 31. Puhelin 213.

LEIPURINLIIKE EMILIA LAURENTJEFF, suositellaan arvoisalle yleisölle, Satakunnank. 28. Tel. 402.

RUOKATARJOILUJA:

KANSANKEITTIÖ JA KAHVILA, valmistettujen y. m. ruokatavarain kauppa Satakunnank. 21 (ent. Isäntäyhd. talo). Edv. Lumme.

KANSANKEITTIÖ Kuninkaank. 14. R. Pusa.

KANSANKEITTIÖ JA KAHVILA, Läntinenk. 16 a, suositetaan täten arv. yleisölle. A. Ahlberg.

L. TEIMANEN, Kansankeittiö, Moisionkatu 33.

Lähin ensiluokan **Matkailijakoti** on **„PATRIA“**, Tampere, Rautatienk. 12, Telef. 838 (vastapäätä asemaa, oikealla). Hinnat huokeat! Kohtelu hyvä!

Laivojen kulkuvuorot julaistaan:
POHJOLAN ja TAMPEREEN perjantaina
AITOLAHDEN maanantaina ja keskiviikkona.
SOTKAN ja SAMPON lauvantaina.
Auneen, Intin ja Teiskon lauantaina.

Tamp. Työväen kirjapaino valmistaa suurimmatkin painotyöt joutuisasti. Pienimmätkin työt tehdään huolella ja ammattitaidolla.

Kansan Lehden kirjakauppa myy kaikenlaista suomalaista edistys- ja työväenkirjallisuutta.

Kansan Lehden konttori hankkii kaikenlaisia **kuvalaattoja** (klisheitä). Valokuvien ja piirustusten mukaan. Täysin alkuperäisen mukaisia ja kestävä. Välitys ensiluokan valmistuslaitoksista. Hinnat alimmat. Kaikkien sosialidemokratisten sanomalehtien tilauksia välitetään.

Kansan Lehden Ilmoitushinnat

ovat tekstin edellä 9 p:niä ja jälkeen 7 p:niä millim. Tekstisivujen ilmoituksista vaaditaan 20 % korotus ensimmäisen sivun hintaan. Määrätyille paikoille vaadittavista lis. ulkosivuilla lasketaan 10 % korotus. Kuolemanilmoituksista vähintäin 3 markkaa ja jokaisesta väraystä tahi surusaaton ilm. 1 mk. lisä. Kiitoksesta 1: 50. Syntymä-, kihlaus- ja vihkimisilmoit. 2: —. Vähin ilmoitusmaksu on ennen tekstiä 80 penniä ja jälkeen tekstin 60 penniä.

Ilmoitukset, jotka jätetään ennen klo 10 aamulla lehden konttoriin, saadaan saman päivän lehteen.

Enemmän ilmoittajille myönnetään alennusta Tampereen sanomalehtien yhteisen kaavan mukaan.

Ruotsinkieliset suomennetaan maksutta.

Puhelimet:

Toimituksen ja Toimitussihteerin	944.
Päätoimittajan (yksit.)	1119
Kirjapainon	961.
Konttorin ja Taloudenhoitajan	765.

Jättiläis-Arpajaiset

toimii

Suomen Kutomateollisuus Työväen Liiton Tampereen osastot Liiton Työttömyysrahaston hyväksi

Sunnuntaina 15 pnä Lokakuuta kello 12 päivällä Työväenyhdistyksen talolla.

Voittokokoelma ennen kuulumaton, johon on uhranneet varansa Suomen Kutomateollisuus osastot ja useat liikkeenharjoittajat y. m. y. m. Suuremmista voitoista mainittakoon Tampereen Työväenyhd. Säästökassan Talletuskirjoja **5 kpl. 100:—, 8 kpl. 50:—, 12 kpl 25:—**, Salinkalustoja, Piironki tuolettineen, Keinutuolia. Rautasänkyjä, Polkupyörä, Ompelukone, Rekulaattori kelloja, Kirjoituspöytä, Pesukaappi, Kirjahylly kirjastoineen, Kattokruunuja, Puuvilla- ja Villakankaita, Smk. 1,500 arvosta siroja naisten ompelutöitä y. m. taloudessa tarvittavia tavaroita

Arvan hinta 50 p. Joka viides voitto. Vapaa pääsy arpajaisiin.

Torvisoittoa arpajaisten aikana.

Voittokokoelma yleisön nähtävänä kello 10 puoli 12 a. p.

Arpajaistoimikunta.

Kuukausimaksuinen kansanvakuutus

on Suomi-yhtiön

uusin henkivakuutusmuoto.

Sitä käyttäen voi **vähävarainenkin** vakuuttaa henkensä. Rientäkää sentakia tutustumaan tämänkin vakuutusmuodon auliisiin ehtoihin. Niistä antavat tietoja kullakin paikkakunnalla etusijassa seuraavat yhtiön asiamiehet:

Tampereella: Suomi-yhtiön Haarakonttori
„ Herra **A. E. Korpula**, Hallituskatu 12.
„ „ **E. Nieminen**, Mustanlahdenkatu 2.
„ „ **V. Nikkilä**, Läntinenkatu 41.
„ „ **K. H. Ritala**, Epilä.
Valkeakoskella: „ **K. Lehto.**
Forssassa: „ **Mauno Lind.**

Pohjoismaiden Osake-Pankki

Kauppaa- ja Teollisuutta varten
Perustettu 1872. Omat varat Smk. 27,000,000

Talletustililtä
Talletuskonttokuranttitililtä
Kodin Säästökassasta
} *4 ½ prosentin korko*

Juoksevalla tilillä *2 ½ prosentin korko.*

Täydellinen pankkiliike.

HAARLAN y. m. kotimaisten tehtaitten

Kirjepaperia ja Kirjeenkuoria

sievissä laatikoissa, suuri varasto. Kirjeenkuoria ja paperia myös erikseen. **Huom! Halvat hinnat!** Allekirjoittanut on jo useita vuosia myyny' pääasiallisesti kotimaisten tehtaitten tuotteita.

Emil Lyytikäisen Kirjakauppa

Kauppakatu 12 ... ... Tampereella ... ... Hämeenkatu 11

Kuolleita.

†

Rakkahimpamme

Eeti Aatto Niinisalo

myrskyssä vaipui meren aaltoihin Lokak. 7 p:nä 1911 24:llä ikävuodellaan.

Hanna, Aino ja Kalle Niinisalo.
o. s. Parri.

Kallein kaikista mit' ompi maassa
olit sylihini suljettuna,
kahta vertaa kalliimpi nyt vielä
olet mulle multan sulhosena.

Huveja.

TYÖVÄEN TEATTERI

Sunnuntaina Lokak. 15 p. 1911 klo ½ 8 illaila

SIMSON JA DELILA

Tampereen Ajuriyhdistyksen huvitoimikunta toimii hauskan

ILTAMAN

Taiston talolla sunnuntaina t. k. 15 p. klo 7 illalla.

Ohjelmasta mainittakoon: kolminäytöksinen kappale „Savon sydämmessä“. Lippuja saatavana toimikunnan jäseniltä ja ovella, hinta 50 penniä.

Suomen Yhdys-Pankki

Perustettu 1862.

Omat varat noin Smk. 39,000,000 :—

Ottaa rahaa korkoa kasvamaan.

4 ½ prosenttia maksetaan rahoista
Karttuvalla talletustililllä ja
Talletustililllä muuttuvalla korolla.

2 ½ prosenttia hyvitetään *Juoksevalla tililllä,* t. k. 21 p:stä alkaen.

Toimittaa kaikkia pankkialalle kuuluvia tehtäviä.
Toimia voidaan pankille antaa kirjeellisestikin.

Tamp. Nuorisos. Sekakööri toimii

Soitannollisen Iltaman

Kaupungintalolla

lauvantaina t. k. 14 p. klo ½ 8 j. p. p.

Ohjelma: Alkusoitto, Tervehdyssanat, Laulua, Viulusoolo, Soittoa, Melodraama, Laulua, Kukkaistanssi, Torvisoittoa, Soololaulua, Perhostanssi, Tanssia.

Sisäänkäynti Kauppakadulta.
Loppuu klo 2 yöllä.

Tampereen Teatteri

Perjantaina lokakuun 13 p:nä 1911. Kello 8 illalla.
Axel Ahlbergin vierailunäytäntö.
Tavallisin hinnoin.
Ensi ilta.

Niinkuin lehdet tuulessa

4-näytöksinen näytelmä. Kirj. **Guiseppe Giacosa.** Suom. Elviira Villman.

Pääsylippuja myydään Emil Lyytikäisen kirjakaupassa klo 10—2 päivällä ja 4:stä alkaen Teatterilla.

Lauvantaina lokakuun 14 p:nä 1911 klo 8 illalla.
Helppohintainen kansannäytäntö.
Axel Ahlbergin vierailunäytäntönä.

Elämä on unelma

5-näytöksinen näytelmä (7 kuvaelmaa). kirj. **Pedro Calderon de la Barca.** Suom. Tuokko.

Pääsylippujen hinnat: 1:50, 1:25, 1:—, 75, 50 ja 25 p.

Työväen Naisklööri toimii

Naamiohuvit

ensi marraskuun 18 p:nä Ulkotyöväen talolla. Läh. vast'edes.
Toimikunta.

T. S., A. L. 1 s. 40 mm.

Terve tuloa

F. & C:o Voim. & Urh. seuran

ILTAMAAN

lauvantai-iltana t. k. 14 p:nä Puuvillatehtaan Juhlasalissa. Iltama alkaa ½ 7 ill., loppuu klo 1 yöllä.
Ohjelmassa **Kieppi- & kättenkohonta kilpailut.**
Lipun hinta 50 p:iä.

Iloiset

NAAMIOHUVIT

toimii

S. T. a. o. huvitoimikunta

U. T. Y:n talolla lauvantaina t. k. 14 p:nä. Ohjelmassa on m. m. kupletteja, näytelmäkappale y. m. Liput maksavat ennakolta 75 p:iä, ovella 1 mk. Soittaa hra V. Dahlström.

Huom.! Naamioita saatavana.

ILTAMAN

hauskalla ohjelmalla, toimii **Naisosaston huvitoimik.** lauvantaina t. k. 14 päivä klo 6 illalla Pispalan V. P. K:n talolla.
Oviraha 50 p.

Kokouksia.

S. P. T. T. Liiton osaston N:o 25
Kirvesmies a. o:n

KOKOUS

on t. k. 15 p. klo 11 e. p. Ulkotyöv. talolla. Jäsenmaksut kootaan ja uusia jäseniä kirjoitetaan y. m.

Ilmoituksia.

Kutomateollisuustyöväen Liiton Tampereen osastojen arpajaisiin valmistetut

käsityöt

ovat tuotavat takaisin lauvantaina t. k. 14 p:nä kello 4—6 Työväenyhdistyksen juhlasaliin.

Suomen Kutomateollisuustyöväen liiton Tampereen osastojen arpajaisiin

voittoja

vastaan otetaan lauvantaina t. k. 14 p:nä kello 2—9 i. Työväenyhdistyksen juhlasalissa. Ennakkoarpakirjat ja keräyslistat on silloin tilitettävä. Perjantaina t. k. 13 p:nä kello ½8—½10 i. otetaan ennakkoarpakirjain tilityksiä vanhassa vahtimestarin huoneessa.

Työväen oma laitos

Tampereen Työväenyhdistyksen

Säästökassa

ottaa vastaan rahoja:
Säästökassatilille
Juoksevalletilille
Kodinpankkitilille

Avoinna joka perjantai klo 8-10 ill.

T. Työv. Osuuskauppa

Pääkauppa ja konttori:
Viinikank. 21. Telef. 801

Sivukaupat:
Kortenlahdenkatu 17.
Kaivokatu 33.
Satamakatu 5.
Pohjolankatu 10.

Liimattua

Akkunapaperia

paljottain halvalla.

Kansan Lehden kirjakaupassa.

Suuntahierontaa.

Näinä päiwinä owat porwarilehtemme ahkerasti pohtineet kysymystä mahdollisesta „suunnanmuutoksesta“ Wenäjän hallituksen Suomi-politiikassa. On muka odotettawissa jonkinlaisia käänteitä tässä politiikassa, uusi pääministeri Kokowtsew on muka „wapaamielisempi“, kuin entinen ja aikoo jossain määrin liewentää tähänastista kuristuspolitiikkaa Suomea kohtaan. Jutellaan että nykyinen kenraalikuwernööri Seyn eroaisi toimestaan ja hänen tilalleen asetettaisiin joku tämän „uuden suunnan“ miehiä. Senaattiin haluttaisiin ottaa joitakin suomalaisia nykyisten wirkaryssien tilalle. Kysymys Wiipurin läänin kahden kunnan erottamisesta lykättäisiin epämääräiseen tulewaisuuteen täten rauhoittaakseen suomalaisten mieliä.

Kaikkea tällaista jutellaan. Ja jutustelu on saanut uutta wirikettä joittenkin merkillisten haastattelujen kautta, joita ensin parisilaisen „Tempss“-lehden kirjeenwaihtajalla on ollut muka Kokowtsewin kanssa ja nyt näinä päiwinä „Birschewia Wjädomostin“ tunnetulla lörpöttelijällä P. Esperowilla „eräitten ylhäisten henkilöitten kanssa“. „Nowoje Wremja“ tosin selittää „luotettawalta taholta“ saaneensa kuulla, ettei näissä jutuissa ole mitään perää, mutta huhut silti eiwät wähene. Porwarilehdet yhä waan kirjoittelewat niiden johdosta ja riwien wälistä pilkistää salainen luottamus niiden todenperäisyyteen.

Itsestään on selwää, että mistään warsinaisesta suunnanmuutoksesta ei woi olla mitään puhetta siinä merkityksessä, että Wenäjän nykyiset wallasfaolijat wähimmässäkään määrässä luopuisiwat nykyisestä riistämispolitiikastaan Wenäjällä enempää kuin Suomessakaan. On hywin naiiwia odottaa sellaista, waan sen perusteella, että entinen pääministeri on murhattu ja hänen tilalleen on astunut toinen, joka henkilönä on ehkä hieman toisellainen. Waltojen politiikan yleisiä piirteitä eiwät määrää yksityiset henkilöt eikä se pääpiirteissään muutu henkilöitten muuttuessa.

Mutta noissa huhuissa ja jutuissa on kyllä eräs puoli, joka kyllä kannattaa panna muistiin jo nyt odottaessamme tapausten wastaista kehitystä. Tuossa yllämainitussa Esperowin haastattelussa puhuttiin nimittäin siitä, että jo ennen Stolypinin kuolemaa oli Wenäjän hallituspiireissä wakiintunut käsitys menettelytawan muuttamisen wälttämättömyydestä Suomi-politiikan joissakin yksityiskohdissa. Pääohjelmastaan, — Suomen wenäläistyttämisestä ja hallitusmuotomme tuhoamisesta wenäläinen hallituswalta tietysti ei luowu. Mutta se on alkanut ymmärtää, että se tapa, jolla tuota ohjelmaa täällä on toteutettu useissa kohdin on aiwan wailla järkeä ja suuresti wahingoittaa hallituksen ajamata asiaa. On tultu ymmärtämään, että esimerkiksi herra Seyn aliupseeritapoineen ja taipumuksineen ei ole se waltiomies, joka pystyy wiemään perille nousewan kapitalistisen waltion imperialistista ohjelmaa, että hänen typerät pikkuhommansa ja tschinownikkamaiset sekaantumisensa asioihin, jotka eiwät ollenkaan hänelle kuulu ja joita hän ei ollenkaan ymmärrä tekewät wenäläisen hallituswallan naurettawaksi tässä maassa wähimmässäkään määrässä edistämättä hallituksen aikeita.

On nähtäwästi myös ruwettu ymmärtämään, kuinka wirheellisesti on menetelty siinä suhteessa, että on jossain määrin nostatettu kotimainen porwariluokkamme wenäläistä hallitusta wastaan. Noissa haastatteluissa on puhuttu m. m. siitä, että ministerineuwoston ehdotuksen mukaan tästä lähtien taas ruwetaan suosimaan suomalaisia teollisuudenharjoittajia antamalla Wenäjän waltion tilauksia suomalaisillekin. Täten aijotaan „lujittaa taloudellinen yhteys Suomen ja Wenäjän wälillä“, se tahtoo sanoa lujilla siteillä sitoa suomalainen kapitalistiluokka Wenäjään ja tehdä se enemmän suotuisaksi hallituksen muille aikeille. Myös tuo ehdotus, että senaattia täytettäisiin uusilla suomalaisilla nousukkailla on ilmaus samallaisesta pyrkimyksestä saada sowittua arempia wälejä porwariluokkamme kanssa, täten woidakseen edelleen hierua kauppoja.

Porwarilehdistömme on tähän saakka warsin warowaisesti puhunut kaikista näistä uusista „suuntawirtauksista“. Mutta päättäen joistakin riwienwälillä luettawista sydämenhuokauksista, joita suomettarelaiset lehdet owat päästäneet ilmoille sekä muutenkin tuntien porwariemme todellisen waltiollisen wakaumuksen laatua, woidaan olettaa, että tälläisen „modus wiwendin“ luominen silläkin uhalla, että saataisiin, kuten Wenäjän hallitus tietysti tulee waatimaan pysywäisesti tyydyttää wenäläisen kiristyspolitiikan pääwaatimuksia ei ole kotimaisille porwarisdiplomaateillemme ollenkaan wastenmielistä.

Tätä kaikkea tulee meidän tarkasti seurata, ja walppaasti walwoa työwäenluokan etuja wastustajiemme hankkeita ja juonia wastaan.

Sadownikowin juttu ja hänen tarkastajapaikkansa.

Antamallaan lähetepäätöksellä lokak. 5 p:ltä kuluwaa wuotta on Wiipurin läänin kuwernöörinwirasto pyytänyt kouluylihallitukselta lausuntoa, mikäli se siihen antaa antaa, entisen kansa kouluntarkastaja A. Sadownikowin selityksen johdosta kouluylihallituksen anomuksesta, jossa pyydetään kuwernöörin wirka-apua sen wuoksi, että tarkastaja Sadownikow oli kieltäytynyt antamasta wiran nykyiselle hoitajalle wielä hallussaan olewaa tarkastajanarkistoa.

Kun entisen tarkastaja Sadownikowin kouluylihallituksen mielestä turhanpäiwäiset werukkeet eiwät kaipaa ylihallituksen puolelta mitään lausuntoa, on ylihallitus uudistanut anomuksensa ja pyytänyt, että kuwernööri suwaitsisi antaa kansakouluntarkastaja Hj. Basilierille, joka on määrätty puheenalaisen arkiston ylihallituksen puolesta wastaanottamaan, sellaista wirka-apua kuin mainitaan ulosottolain 7 luwun 14 pykälässä.

Senaatissa esitelttiin keskiwiikkona kouluylihallituksen esitys, joka koskee niiden kansakoulujen tarkastajanwiran täyttämistä, joissa oppilaiden enemmistö kuuluu kreikkalaiskatoliseen uskontunnustukseen. Senaatti päätti määrätä, että mainittu tarkastajanwirka on julistettawa uudelleen awonaiseksi, koska nykinen w. t. tarkastaja, Savonlinnan kreikkalais-katolisen seurakunnan pastori Grigorii Swetloffski ei ole mainittuun wirkaan pätewä. Tämän ohella on senaatti määrännyt pastori Swetloffskin toistaiseksi hoitamaan mainittua kansakouluntarkastajanwirkaa sekä oikeuttanut hänet nauttimaan wirkaan kuuluwat täydet palkkaedut.

Samoin myönsi senaatti Taipaleen seurakunnan toiselle pastorille Grigorius Pantsulle edellämainitun kansakouluntarkastajan wiransijaisuuden hoitamisesta heinäk, 1 p:stä elok. 1 p:ään täydet palkkaedut eli 319 mk.

Postinkuljetus Suomen ja Ruotsin wälillä.

Postihallitus on lähettänyt senaattiin ehdotuksensa postinkulun järjestämiseksi Suomen ja Ruotsin wälillä ensi talwikautena. Ehdotuksessaan puoltaa postihallitus suostuwaksi Bore-yhtiön tarjoukseen postinkuletuksesta, koska se on hrokeampi ja waltiolle muutenkin edullisempi, kuin Suomen Höyrylaiwaosakeyhtiön tarjous.

Muutokset

Tampereen Pellawa- ja rautateollisuus o. y:n yhtiöjärjestyksseen on senaatti wahwistanut.

Pispalan poliisit.

Läänin kuwernööri on määrännyt itsellisen Juho Iiwari Ehrlundin ja poliisikonstaapeli August Ferdinand Lehtosen poliisikonstaapeleiksi Pispalan esikaupunkiin.

Tammelan uuden kansakoulun wihkiminen

toimitettiin wirallisesti eilen illalla noin 400 kutsuwieraan läsnäollessa. Aluksi weisattiin wirsi ja sen jälkeen rukoustettiin, kuten pyhäin sopii. Kun niin oli päästy kristittyyn alkuun, piti waltuuston wara-puheenjohtaja M. Lawonius puheen kaswatuksesta, mottolauseella: „Nuorena on witsa wäännettäwä“. Koreita sanoja totuudentiellä pysymisestä, jotta ulkonaiset toimet wastaisiwat sisällisiä ajatuksia, joille kuitenkin nykyinen järjestelmä niin usein pakoittaa puhujankin käännämään selkänsä, waikka sitä näin juhlapuheessa ei tietysti mainittu.

Kansakoululasten kuoron lauletua piti tohtori Osk. Ryman juhlapuheen, jossa selosteli tiedon ja walistuksen tarpeellisuutta laajemmillekin kansanjoukoille. Selitti aiwan oikein, etteiwät ne muutamat „suuret nerot“, joita maailmassa on elänyt, ole pitkällekään woineet wiedä yhteiskunnan kehitystä ja että sen jälkeen kuin walistusta on alettu leiwittää laajempien joukkojen keskuuteen, on ihmiskunta alkanut paljon hurmaawammin edistyä. Puhuja huomautti, että „suurnerojen“ työ on kyllä usein jotain ertnomaisen loisteliasta, mutta harwoin mitään johdonmukaista, se on ikäänkuin sattumaa, joka muutten ei olekaan ihmeellistä, sillä tiedämmehän, että suurnerothan owatkin niin usein itse asiassa psykopaatteja, s. o. sielullisesti tasapainottomia — defektejä, kun taasen nuot järjelliset, nuot pikku nerot owat päässeet tuloksiinsa johdonmukaisen järjestelmällisen työnsä ja hywän päänsä yhteistoiminnan kautta. Tässä mielestäni onkin kansan kaswatuksen ydinkohta, sillä tällä lienee todistettu kansan kaswatuksen suuri hyöty, nim. sen herättämistyö, sen liikkeellepanewa woima, tällä lienee myös tukittu niitten suu, jotka sanowat „rauhallista ei pitäisi häiritä, sillä nukkunut ei myös ketään häiritse.“ Mutta muistakoot ne, jotka näin ajattelewat, että ne maat maailmassa, jossa näin tuumitaan, owat enin takapajulla ja ne maat myös wähimmin saattawat ylpeillä siitä, että he jollain tawalla owat eteenpäin wieneet maailman hywinwointia ja edistäneet ihmiskunnan työtä todellisen ihmisyyden hywäksi. — Se on kyllä totta, että missä ihmisiä on herätetty johonkin hywään, siinä woi paha myöskin wierellä itää. Mutta eikö sittenkin tuo paha liene wain jäännös jostain huonommasta lajista ihmistä, sillä myönnettäwä kuitenkin on, että eteenpäin hywässä ihmiskunta kokonaisuudessaan tänä pienenä historiallisenakin aikana on mahtawasti mennyt. — Onpa suuria ajattelijoita, jotka sanowat, että kaikki on sittenkin eteenpäin menoa hywään päin, waikka sen ei kaikille ja aina tarwitse siltä näyttää. — Sanotaan, että paljon on kurjuutta kuitenkin wielä, mutta tämä kurjuus, uskallan wäittää, on sittenkin relatiiwistä. Sitä löytyy, sitä walitetaan, kun on waatimuksia. Ja siitä, että on waatimuksia, woi kansansiwistystyö, jos mikään, myös suuresti ylpeillä, sillä siellä missä on waatimuksia, siellä ennen tai myöhemmin aletaan ajatella, aletaan työskennellä ja että ajattelu ja työ taasen ja ainoastaan wie ihmiskuntaa eteenpäin, siitä olemme kaiketi kaikki yhtä mieltä“.

Rouwa Kiwi lausui sepittämänsä runon.

Kun sitten oli nautittu wieraswaraisuutta, esittiwät neidit Lang pianon soittoakin.

Rahatoimikamarin sihteeri, inf. Karlsson kertoili koulutalon rakennushomman alkuwaiheita ja mainitsi lopuksi, että seuraawat uudet koulut on suunniteltu rakennettawaksi: Ratinanniemelle 18:sta kaupunginosaan, Naistenlahden kallioille ja kolmas Amurin kaupungin osaan.

Opettajatöörin laiutettua laulun, puhui wielä kansak. tarkastaja Pelkonen, yrittäen todistella kuinka muka miekkaan nojautuneet maailman mahtawien aikeet owat rauenneet „Jumalalle antautuneen sydämen rukouksen woimasta“. Todisteitä etsiskeli raamatun legendoista, tulkiten myös edukseen warsin ontuwalla ja omituisen pintapuolisella tawalla muutamia historiallisia seikkoja. Tuollaista tulkintatapaa woinee paraiten arwostella uskonapostolien meitä tawallisia kuolewaisia wastaan heittämällä wäitteellä: „Wääristellä oman wäärän mielensä mukaan“. Lopuksi suitsutti puhuja ylistystä jumalalle tämänkin koulun pystyttämisen johdosta. Työmiehille, joitten minä olen nähnyt tuon koulun pystyttäneen, ei mitään kiitosta eikä osaakaan pystyynsaamisessa tunnustanut. Myöskin pastori K. Hallio kiitteli kaupunkia koulutalosta.

Juhlaohjelma oli tawallaan perin johdonmukainen: uskonnollisilla dogmeilla alettiin ja niihin myös lopetettiin. Ohjelman päänumerot kuwasiwat samoin sattuwasti esittäjiään: isännöitsijä puhui witsan wääntämisestä, mikä niin hywin kuwaa hänen asemaansa, lääkäri ja tiedemies puhui tiedon waikutuksesta, insinööri waan rakennushommasta ja koulujen tarkastaja jumalallisesta tenhohaaweilusta.

Warsinkin tuota wiimeistä esiintyjää muistellessa tulee wäkisinkin ajatelleeksi: On erittäin terwetulluut asia, että koulu on saatu pystyyn käytännöllisesti sopiwana walistuksen ahjona, mutta milloin koittanee se aika, että koulu saisi myös olla todellisena kouluna, eikä legendamaisten uskontodogmien juurrutuslaitoksena ja tieteelle wieraitten, mutta nykyiselle yhteiskuntajärjestelmälle tarpeellisten ja totuutta korwalle lyöwien pintapuolisten esitysten istuttajana.

*

Eilisessä lehdessä olleen, koulutalon rakennushomman alkuwaiheitten selostuksen lisäksi mainittakoon, että kysymys koulutalon rakentamisesta Tammelan kaupunginosaan herätettiin ensimäiseksi puoluetoiwerien kesken n. s. Tammelan juttutuwassa. Ja tuon Tammelan kaupunginosan työläisten kokouksen walitsemat henkilöt jättiwät waltuustolle kirjallisen esityksen koulutalon rakentamisesta, mikä monien wuosien ja mutkien perästä nyt on toteutunut.

Nawettarakennus ja karjaa palannut Hämeenkyrössä.

Keskiwiikko-iltana klo puoli 10:n ajoissa syttyi Hämeenkyrön Wesajärwellä Saukon talon nawettarakennus palamaan. Tuli lewisi nopeasti saaden heti alussa sellaisen wauhdin, että suurin osa karjasta jäi palawaan nawettarakennukseen ja ainoastaan osa saatiin pelastetuksi. Noin 8 lehmää, 2 sikaa ja osan pienempäkin karjaa tuhosi tuli. Talon asukkaat oliwat tulen syttyessä jo lewolla ja ensiksi huomasiwat naapurit tulen irtipääsyn. Waikka kylän kolme ruiskua saatiin jotakuinkin pian kuljetetuiksi palopaikalle ja waikka weden saanti olikin sangen helppoa lähellä sijaitsewan järwen wuoksi, niin kerkisi tuli sitä ennen tehdä tehtäwänsä. Sammutustyöt täytyi senwuoksi kohdistaa etupäässä lähellä olewien rakennusten suojelemiseen, joka ahkeran työskentelyn jälkeen onnistuikin.

Palanut nawettarakennus oli wakuutettu Mouhijärweläisessä paloapuyhtiössä 3,500 mk:sta ja karja samassa yhtiössä 200 mk:sta. — Talonomistajalle siis koitui tuntuwa wahinko. — Tulen irtipääsyn syytä ei wielä ole saatu selwille.

Luonnontuotteiden werohinta Hämeenläänissä

arwioitiin keskiwiikkona lääninhallituksessa:

hehtolitra nisuja	19:	75
„ rukiita	15:	—
„ ohria	11:	—
„ kauroja	8:	—
Miehen päiwätyö	2:	80
Juhdan „	5:	50
Ruplawero „	5:	11

Werohinnan määrittelyyn ottiwat osaa, paitsi w. t. kuwernööriä ja w. t. lääninkamreeria, seuraawat:

Ritariston ja aateliston puolesta konsuli Torsten Brakel Pirkkalasta ja maanwilj. K. v. Konow Sääksmäeltä; papiston puolesta rowasti J. J. Westerlund Hattulasta ja kirkkoherra L. Enkwist Hämeenlinnasta; porwariston puolesta tehtailija Edw. Kauppinen Hämeenlinnasta ja kauppias J. Pahlman Tampereelta, ja talonpoikaissäädyn puolesta tilanomistaja Jalmari Meurman Kangasalta ja maanwiljelijä Edw. Peltonen Ruowedeltä.

Köyhäintalo Tyrwäälle.

Kuntakokouksessaan t. k. 10 p:nä päätti Tyrwään kunta rakentaa köyhäintalon kunnan omistaman Hopun talon maalle ratamestari J. Niemistön laatimain piirustusten mukaan. Talon tulee olla walmiina tammk. 1 p:nä 1913 ja tekee sen kustannusarwio 91,000 mk.

Wiinirahoja saa waan juoda.

Senaatti on hylännyt Sääksmäen seurakunnan anomuksen saada wiinirahastonsa warosta käyttää neljätuhatta mk. seurakunnan kirkon urkujen korjaamiseen.

Maalla ja metsällä lyöty mynttiä.

Pältäneellä omistamansa Närin kartanon on asianajaja Axel Alander myynyt hra A. Hellbergille 325,000 markasta. Irtaimisto ei seurannut kauppaa.

Tukkimetsää on talollinen Nestori Rannisto Tyrwäällä myynyt Rosenlewin yhtiölle 19,000 markan edestä.

Puolueen toimintaa.

Puolueemme luentokurssit.

Kun jotkut piirituimikunnat ja useat kunnallistoimikunnat sekä puoluejärjestöt owat tiedustelleet, tuleeko puoluetoimikunta lähimmässä tulewaisuudessa järjestämään heidän paikkakunnalleen luentokursseja, niin selityksenä mainittakoon puolueen luentokurssien toimeenpanosta seuraawaa:

Puoluetoimikunnan päätöksen mukaan tulewat puolueen luentokurssit järjestettäwäksi tänä syksynä ja tulewan talwen aikana seuraawissa waalipiireissä: Kuopion läänin itäisessä ja Kuopion läänin Läntisessä waalipiirissä, sekä Mikkelin ja Waasan läänin itäisessä waalipiirissä.

Kurssit on suunniteltu 4 iltaa kestäwiksi iltakursseiksi, joita järjestetään useihin eri kuntiin kussakin edellämainituissa waalipiirissä ja joiden lähimmästä järjestämisestä huolehtiwat piirituimikunnat. Puolueen luennoitsijana tulee niillä kursseilla olemaan W. Lehokas, joka wiipyy kaksi iltaa perättäisten kussakin eri paikassa ja piirituimikunnan lähettämä luennoitsija toiset kaksi iltaa paikassaan. W. Lehokaan luentomatka kestää eri waalipiireissä seuraawasti:

Kuopion läänin itäisessä waalipiirissä lokakuun 15 p:stä — marraskuun 20 päiwään.

Kuopion l. läntisessä waalipiirissä helmikuun 3 p:stä — helmikuun 26 päiwään.

Mikkelin piirissä maaliskuun 3 p:stä — maaliskuun 26 päiwään ja Waasan itäisessä piirissä huhtik. 5 p:stä — huhtik. 29 päiwään.

Joulu- ja tammikuun ajalla ei W. Lehokas ole matkoilla, waan on niinä kuukausina puluеopistossa.

Kun puolueen luennoitsija ei tämän syksyn ja talwen aikana ennätä käydä kuin neljässä waalipiirissä ja kun useissa waalipiireissä järjestetäisiin kaksi iltaa paikassaan kestäwiä luentotilaisuuksia, mutta piirituimikunnilla wähäisen rahawarojen wuoksi eiwät kykene luennoitsijoita palkkaamaan, niin on puoluetoimikunta nyt jo myöntänyt raha-awustusta Wiipurin l. itäiselle ja Oulun l. etel. waalipiireille ja tulee seuraawalle neuwostokoukselle, joka pidetään ensi helmikuussa, tekemään ehdotuksen raha-awustusten myöntämisestä etenkin wähäwaraisemmille piireille luennoitsijan palkkaamista warten.

Puolueen puhuja A. Watasta tullaan yhä edelleenkin lähettämään kuten tähänkin saakka wuorotellen eri waalipiireihin, noin kuukauden ajaksi kerrallaan, josta kyllä aikanaan ilmoitetaan sen waalipiirin piirituimikunnalle, johon hänet kulloinkin lähetetään.

Niille kunnallistoimikunnille ja puoluejärjestöille, jotka järjestämät tilapäisiä luentokursseja paikkakunnalleen ja tulewat pyytämään puoluetoimikunnalta joitakin nimitettyjä henkilöjä luennoimaan määrätoistä aineista, ehdottaa allekirjoittanut, että kurssin puuhaajat jo ajoissa käännyttäisiwät kirjeellisesti toiwomiensa henkilöiden puolueen ja sopisiwat heidän kanssaan henkilökohtaisesti luentwaineista ja ajasta, jolloin heillä on tilaisuus luennoida. Meensä ei olisi päätettäwä luentokurssien alkamisajasta, ennenkuin on warma tieto luennoitsijasta.

Puoluesihteeri.

Ammatillinen liike

Ruoweden maanwuokraajilla

on tärkeä kokous „Tulewaisuus“-yhdistyksen talolla tk. 22 pnä klo 10 ap. Runsaasti saawuttawa.

Lempäälän maanwuokraajat.

Lempäälän Lapin äänestysalueella asuwia torppareita ja mäkitupalaisia kehoitetaan saapumaan yhteiseen kokoukseen sunnuntaina t. k. 15 pnä klo 3 j. pp. Kustaa Hewonojan torpalle Tolwilan alueella. Keskustellaan maanwuokraajia koskewista seikoista, sekä walitaan 2 edustajaa Tampereella lokakuun 30 pnä pidettäwään yleiseen torpparikokoukseen.

Torpparikokous

pidettiin Kuhmalahdella Wehkapuntarin kylän Leppästen torpassa t. k. 8 pnä. S. Hietala teki alussi lyhyesti selkoa yleisten torpparikokousten tarkoituksesta ja luki Kansan Lehdestä Suomen maanwuokraajain liittotoimikunnan kehotuksen walitsemaan edustajia Tampereella pidettäwään yleiseen torpparikokoukseen. Puhujaksi walittiin S. Hietala ja pöytäkirjan kirjoittajaksi E. Leppänen. Keskusteltiin ensiksi edustajan lähettämisestä, lähetetäänkö yksi wai kaksi edustajaa, joksi walittiin edustajaksi S. Hietala.

Seuraawa torpparikokous päätettiin pitää Terwaniemen työwäenyhdistyksen talolla t. k. 22 pnä klo 3 j. pp., jossa keskustellaan yleisessä torpparikokouksessa käsiteltäwiä asioita, joista lausutaan mielipiteet ewästyksesi edustajalle. Torpparien olisi siis mahdollisimman runsaslukuisina saawuttawa tähän kokoukseen.

Lempäälän maanwuokraajat kokoontuwat

sunnuntaina t. k. 15 p:nä klo 3 päiwällä Lempäälän työwäentalolle keskustelemaan edustajan walitsemisesta maanwuokraajain yleiseen kokoukseen, joka t. k. 30 p:nä alkaa Tampereella. Kokous alkaa siis kello 3 päiwällä, eikä kello 8 illalla, kuten painowirheen tähden wiime keskiwiikon lehdessä olleen Lempäälän kirjeen lopussa oli mainittu.

Pieniä tietoja

Rikkaaksi tulemisen taito

on monen mielestä sangen waikea. Joku taas sanoo, ettei siinä ole mitään muuta konstia kuin säästää rahaa, wiedä sen pankkiin ja odottaa korkoja. Muutamat sanowat, että suuret, monipuoliset tawaratawarastot owat myöskin yksi rikkauden merkki ja että on edullista hankkia itselleen joko kiinteätä tai irtainta omaisuutta. Allekirjoittanut puolestaan pitää näitä kaikkia keinoja yhtä pätewänä. Harwoin waan tarjotaan ihmisille sellainen tilaisuus, että rahat on pankkiin talletettu, tawaratawarastot koottu, niin ettei muuta kuin ottaa haltuunsa. Tällainen tilaisuus on nyt kuitenkin ensi sunnuntaina klo 12 päiwällä Tampereen Työwäenyhdistyksen talolla. Suomen Kutomatyöläisten Liiton Tampereen osastot owat sellaisen walmistaneet. Ne owat koonneet talolle monta pankkikirjaa, joilla ei muuta tarwitse kuin nostaa rahaa. Ja se irtaimisto mikä siellä on, on niin epäilukuinen kuin meren santa, ettei sen luetteleminen kokonaisuudessaan tule kysymykseenkään. Mutta koettakaamme muutamia mainita: On salin kalustoja, piironkeja, rautasänkyjä, polkupyöriä, ompelukoneita, kirjoituspöytiä, kattokruunuja y. m. y. m. Tuskin tarwinnee mainita, että talwen waralle on paljon pukukankaita — on nimittäin yhä pidettäwä mielessä, että nämä owat kutomatyöläisten warastoja, ja ne tietysti owat etupäässä waranneet oman ammattinsa tuotteita — kankaita. Moni tehdaspatruunakin on lahjoittanut kokonaisia pakkoja hywiä kankaita. Sitäpaitsi — yhä käytännöllisyyttä silmällä pitäen — on myöskin walmisteltu noin puolentoistatuhannen markan arwosta walmiita kangastawaroita, naisten käsityöitä, jotka sellaisetkin, jotka eiwät wiitsi teettää eiwätkä itse tehdä, owat tilaisuudessa tarpeensa tyydyttämään.

Tämän olisi woinut lopettaa tähän. Mutta on wielä painostettawa erittäin sitä seikkaa, että kaikilla on tilaisuus päästä näiden koottujen rikkauksien omistajaksi. Ei tarwitse kuin 50 penniä luowuttaa, niin woi mahdollisesti omistaa enemmän tawaraa kuin koskaan on uskaltanut unekseenkaan. Nos joku taas ei wälitä rikkaudesta, woi tulla kuitenkin mukaan ja awustaa tämän tilaisuuden toimeenpanijoita periaatteen wuoksi. Ja kukapa ei sitä tekisi, kun mainitsen, että kutomatyöläisten arpajaiset talolla sillloin on. Ne pidetään työttömyysrahaston karkuttamiseksi.

Köyhimys.

Muistettawaa.

Huweja ja kokouksia huomenna.

Työwäen Teatteri Messukylän Työwäen talolla klo 8 ill. „Sysmäläinen“.

Tampereen Teatteri „Elämä on unelma“ klo 8 ill.

Nokian T. Y:n Näytelmäseura Nokian T. Y:n talolla klo 8 ill. Murtowarkaus.

F. & C:o Woim. & U:seuran Iltama Puuwilatehtaan juhlasalissa klo ½7 ill.

S. T. a. o:n Naamiohuwit Ulkotyöwäen talolla klo 6 i. p.

Naisosaston iltama Pispalan W. P. K:n talolla klo 6.

Willateollisuustyöw. a. o:n Näytelmäseura Kyröskosken Seurahuoneella klo ½8 ill.

Pellawateht. työw. a. o. Perheiltama Pellawateht. juhlasalissa klo 6 i. p.

T. N. Sekakörin Säännöllinen Iltama Kaupungintalolla klo ½8 ill.

Sunnuntaina.

Lempäälän T. Y:n Iltama omalla talolla klo 7 ill.

Pirkkalan Memmolan T. Y:n Iltama Lukkilan Ylisillä klo 6 ip.

Järwenkiwun T. Y:n Naamiaiset Messukylän T. Y:n talolla.

Etelä-Pirkkalan T. Y:n laulujseuran iltama työwäentalolla klo 7 ill.

Willateollisuustyöwäen a. o:n Näytelmäseura Kyröskosken seurahuoneella „Nerkingit“ klo 4 j. pp. ja klo ½8 ill. „Anna Liisa“.

Aug. Koskinen, Kangaskauppa

Kauppakatu 13. ... ... Vastapäätä Tampereen Säästöpankkia.

Uutuuksia syksyksi: Naisten ja miesten pukukankaita. Palttookankaita. Kappaplyysiä ja Samettia. Silkkikankaita. Puserokankaita. Akkunaverhoja y, m. y. m. **Huokeat hinnat.**

Tavarat uusimman mallisia ja laadultaan kestäviä

G. J. Marscén, Kangaskauppa

Tampere ... ... Kauppakatu 16.

Suosittaa: Naisten PUKUKANKAITA uusissa wäreissä ja kudoksissa. PUSERO-KANKAITA ja VILLAMUSLIINEJA, aistikkaita malleja. KÄVELYPUKU- ja PÄÄLLYSTAKKI-KANKAITA. Miesten PUKUKANKAITA, kotimaisia ja englantilaisia. KORISTEITA ja OMPELU-TARPEITA y. m. y. m. LAJITELTU VARASTO.

Huom.! Hinnat huokeat. Huom.!

Kenkä- ja Nahkakauppa

H. TANNER

Itäinenk. 11. Puhelin 12,

Monipuolinen varasto sisääntullut SYYSJALKINEITÀ.

Nuoria Kalossia ja Kummikenkiä saatavana. Saappaita. Oulun ja Savon pieksuja myy **H. Tanner.**

Nykyisen sodan tärkeitä tietoja.

(Omalta kirjeen aihtajaltamme.)

Tuima ottelu. Kuolleitten ja haawoittuneitten lukua ei tiedetä.

Lepasta 14 p. syyskuuta: Eilen illalla nousi 20,000 italialaista sotamiestä maihin ja järjestiwät heti taistelurintaman. Äreää tykkien ammuntaa ja kiwäärituliа kesti myöhään yöhön. Turkkilaisia ei ollut mailla eikä halmeilla. Alkusukkaat ihmetteliwät italialaisten urhoollisuutta. Haawottuneista ja kuolleista ei ole mitään tietoa.

Huhuna kerrotaan, että arabialaiset järjestäwät 100,000 miestä käsittäwän armeijan, jolla aikowat käydä sissisotaa italialaisia wastaan. Tiedon johdosta on mielialа Italian armeijassa hywin masentunut.

Suuri meritaistelu Syrguan edustalla.

Syrgua (sähköjanomassa nimi epäselwä) 14 p. Alis Sönnerin toimisto lewittää tietoa, että Italian sotalaiwaston ja turkkilaisen palkoweneen wälillä olisi ollut tuima tappelu. Italialaiset ottiwat turkkilaiselta takawarikkoon sotakieltotawarana ehtaposliinisen piipun ja puolen naulaa oikeata turkkilaista tupakkaa. Oletetaan, että kaappauksen takia turkkilaisen tupakan hinta markkinoilla nousee suuresti.

Peruutus.

Konstantinopoli 14 p. Osmanpashan toimisto peruuttaa edelläkerrotut tiedot ja ilmoittaa, että Italian laiwaston kanssa taistelussa ollut turkkilainen on ehjin nahoin palannut kottinsa. Piippukin on eheä ja tupakka aiwan kastumatonta, joten sauhut heltiäwät kuin ennenkin.

Rauhantoiweita.

Rooma 14 p. Wirallisesti ilmoitetaan, että tänne on Konstantinopolista saapunut eräs kiertäwä posetiiwinsoittaja, joka on kertonut, että turkkilaiset owat jo nauraneet itsensä wäsyksiin italialaisten urhokuudelle ja aikowat pyytää, että he jo lakkaisiwat leikkimästä sotaa.

Nuorturkkilaiset owat erimielisiä hallituksensa kanssa, sillä he tahtoisiwat, että sotaa wielä jatkuisi, että he kerran näksiwät maracattejakin, jotka Italian hallitus on kutsunut reserwipalwelukseen.

Presidentti Hirwikannan murhatutkimukset.

Kotitarkastuksia.

Toissapäiwänä klo 4 ajoissa iltapäiwällä kutsuttiin konttoristit Boris Flinck ja Julius Corander Turun etsiwään osastoon kuultawiksi presidentti Hirwikannan murhan johdosta. Hrat F. ja C. owat palweluksessa Agroksen konttorissa, joka on presidentti Hirwikannan talossa. Kun kuulustelu oli loppunut, wietiin heidät klo 6 ajoissa poliisiautomobiilillä yhteiseen asuntoonsa Farrurinkadun 6:een ja seurasi mukana etsiwiä poliiseja, jotka paniwat toimeen kotietsinnän. Tuloksena oli, että hrojen Flinckin ja Coranderin yksityinen kirjeenwaihto otettiin takawarikkoon. Tämän jälkeen mentiin Agroksen konttoriin ja hrojen F:n ja C:n yksityislaatikot tarkastettiin ja niissä olleet kirjeet otettiin takawarikkoon. Hrat Flinck ja Corander esitettiin murhaaja Forsströmille wiime kesänä, mutta wäittäwät, että tuttawuus oli wain tilapäistä, eiwätkä he senjälkeen ole kumpikaan olleet missään tekemisissä murhaajan kanssa. — A. U.

Uusia kuulusteluja ja pidättämisiä.

Sitten kun poliisi keskiwiikkoiltana klo ½7 aikaan oli toimittanut perinpohjaisen kotietsinnän Agros-yhtiön liikkeessä toimiwien herrojen B. Flinckin ja J. Coranderin asunnoissa, lähtiwät mainitut herrat yhdessä heidän kanssaan asuwan Samppalinnan rawintolassa palwelewan J. Janssonin kanssa kaupungille käwelylle. Klo 9 aikaan illalla pidätti heidät jälleen etsiwäpoliisi ja wei wartiokonttoriin kuultawaksi. Klo 12 yöllä wapautettiin herra J., mutta herrat F. ja C. pidätettiin yöksi ja oliwat he wielä eilen illalla pidätettynä.

Agroksen liikehuoneuston siiwoojatar Amanda Tuominen, jonka mies on portinwahtina presidentti Hirwikannan omistamassa talossa ja jossa myös mainittu Agroksen liike sijaitsee, wietiin samaan aikaan poliisikamariin kuulusteltawaksi. Wangitsemiset tapahtuiwat kaikesta päätäen waimo Tuomisen ilmiannosta, hän oli nimittäin wäittänyt, että murhaaja Forström, jonka hän oli tuntenut walokuwasta, oli useina iltoina käynyt Agroksen konttorissa, jossa olisi pidetty salaisia yöllisiä kokouksia. Mitä näihin kokouksiin tulee, on niissä sen werran perää, että konttorissa kiireitten töiden takia on useina iltoina täytynyt työskennellä myöhään yöhön mutta wäite Forströmin käynnistä konttorissa, on, mikäli on ilmennyt, kokonaan tuulesta temmattu.

Tampereen Seuranäyttämö Lempäälän Nuorisoseuran talolla „Elämän surma“.

Korkeakosken osuuskaupan r. l. syyskokous Rummelassa klo 3,30 j. pp.

Teiskon Wiitapohjan osuuskaupan r. l. syyskokous Korwenpään torpassa klo 2 j. pp. ja kokouksen lopuksi Iltama samassa paikassa.

MUUALTA SUOMESTA

1,000 markkaa

ylimääräisiä palkintoja ja suuri joukko kirjakaupoista ostettua arvokasta kirjallisuutta tulee jaettavaksi tämän vuoden **Työväen Kalenterin** asiamiesten kesken. Sitäpaitsi myönnetään heille tietysti tavallinen asiamiespalkkio. Ken tahtoo ruveta asiamieheksi, saapi lähempiä tietoja, asiamiesohjeet ja tilauslistoja **Sosdem. Puoluetoimistosta,** Helsinki, Sirkuskatu 3.

Itsetoimivia makasiinihaulikoita

malli Browning, Fabrique, Nationale, valmistettu Belgiassa.

malli Sjögrèn, Tanskan valtion kivääripajan valmistetta Köpenhamnassa,

sekä alkuperäisiä Amerikkalaisia **Vinchester**-mallisia **Ampumaaineita. Metsästystarpeita.**

Paljon kehuttuja **Isola metsästyspulloja. Ilotulitus vehkeitä y. m.**

W:m Sandberg O. Y:n

Rautakaupassa.

Afian johdosta kuulusteltiin wielä eilen wiittä Agroksen konttorissa palwelewaa henkilöä. Poliisi ei kuitenkaan anna kuulustelusta parenmin kuin muistakaan presidentti Hirwikannan murhatutkimuksista pienintäkään tietoa.

Matkustaja hyppännyt laiwasta mereen.

Höyrylaiwa Oihonnan wiime matkalla Tukholmasta Turkuun sattui sellainen surullinen tapaus, että eräs matkustajista, trin rouwa Anna Lewander, joka jo pitemmän aikaa on ollut synkkämielinen, eilen aamulla warhain laiwan ollessa Ahwenanmerellä, heittäytyi mereen ja häwisi aaltoihin.

Rwa Lewander oli miehensä Käkisalmen piirin piirieläinlääkäri tri G. W. Lewanderin kanssa paluumatkalla Norjasta, jossa he oliwat olleet wirkistymässä sekä samalla käyneet tapaamassa siellä olewaa sairasta poikaansa. Ankaran merenkäynnin takia oliwat matkustajat kowasti merikipeitä. Klo puoli 4—4 wälillä aamulla, oli rouwa Lewander noussut ylös ja ruwennut pukeutumaan. Tri Lewander oli tällöin herännyt ja kysynyt waimoltaan mihin hän aikoi. Rouwa L. sanoi wain muuten lähtewänsä ulos. Sitten poistui hän hytistä ja häwisi sille tielle. Miehelle jättämässään kirjeessä ilmaisee rouwa L. aikomuksensa ja sanoo syyksi tekoonsa, että hän haluaa päästä rauhaan ja pyytää, ettei ketään syytetäisi hänen katoamisestaan.

Wainaja oli noin 40 wuotias ja kotoisin Kuopiosta, omaa sukua Canth, kirjailijatar Minna Canthin tytär.

Murhatun miehen ruumis löydetty ladosta.

Eilen löysiwät muutamat koulupojat Pasilan ja Oulunkylän wälillä olewan puutarhuri Johansfonin alueella olewasta ladosta murhatun miehen ruumiin. Epäilemättä näyttää kysymyksessä olewan ryöstömurha, sillä murhatulla oli tawattaessa yllään ainoastaan paita, alushousut ja sukat, jota wastoin kaikki muut waatteet ja mitä hänellä mahdollisesti oli ollut, oliwat kadonneet. Niskassa oli wainajalla kaksi ammottawaa haawaa, jotka näyttiwät puukolla lyödyksi. Ladossa olewat heinät oliwat weressä, todistaen murhan siellä tapahtuneen. Murhattu on näköjään noin 20 wuotias, waaleawerinen ja huulissa pienet waaleat wiikset. Ainakin pari päiwää sitä ennen on murha tehty. Kuka ja mistä wainaja on, sitä ei toistaiseksi tiedetä. Mahdollisesti päästään jäljille siitä, että ladosta löydettiin rautatiepiletti, joka oli ostettu Pasilan ja Malmin wälille ja leimattu lokakuun 10 päiwänä.

Taas murtowarkauksia Wiipurissa.

Eilisen wastaisena yönä on Wiipurissa wiime aikoina tehtyjen murtowarkauksien ketju lisääntynyt jälleen kahdella renkaalla.

Mainittuna yönä ennen klo 12 owat waras tai warkaat murtautuneet Wiipurin Kauppa O. Y:n liikehuoneustoon Suomen Pankin talossa Kauppatorin warrella. Warkaat owat walmistaneet itselleen pääsyn huoneustoon murtamalla pihanpuoleisen ikkunan. Saaliikseen saiwat warkaat noin 400 mk. Poliisi oli paikalla jo klo 12 ajoissa, mutta ei sen onnistunut ketään pidättää.

Osuustoimintamme puolueton johto.

Warmalta ja aforta tuntewalta taholta on kerrottu, että keskusosuuskunnan herrat owat jo pitemmän aican toteuttaneet „puolueetonta osuustoimintaa" siten, että „piireissä" on päätetty saada osuuskauppoihin ainoastaan „luotettawia puolueettomia" johtajiksi ja sitä warten swostellaan keskusosuuskunnan puolesta aina yhuuskanpoille hoitajiksi — hakijoita, ei kykyjen, waan puoluekannan mukaan, aina sivjäyttämällä sellaiset, joiden epäilään suosiwan sosialismia.

Samaa „suuntaa" olisi teroitettu eräitoisesti neuwojille ja muille toimihenkilöille joissa kaikissa toimissa tulisi huolellisesti esittää anti-sosialistista käytystä osuuskauppawäen keskuudessa ja warsinkin palwelus- ja toimihenkilöitä waltessa.

Kaikella tällä on tarkoituksena „warmentaa sitä puolueetonta enemmistöä" joka wiimeisessä osuuskauppojen yleisessä kokouksessa oli niin arweluttawan pieni, niin waitetään!

Kuinkahan lienee? — Työ.

Kunnat eiwät saa maksaa palkkioita wälitjuoma-asetusten rikkojain ilmiantajille.

Lehtimäen kunta on anonut wahwistusta wiime elok. 5 päiwänä kuntakoouksessaan tekemälleen päätökselle, jossa kunta päätti maksaa 20 markkaa kunnan kassasta kaikille niille henkilöille, jotka todistettawasti antawat ilmi wiinan salapolttajia tai wiinanmyyjiä, niin että nämä mainitun ilmoituksen perusteella ja todisteella tulisiwat tuomituksi. Waasan läänin kuwernööri ei ole wahwistanut kunnan päätöstä koska kuntalaisia lain mukaan ei woida werottaa mainittua tarkotusta warten ja koska walton asianomaisten poliisiwiranomaisten kautta tulee estää ja syytteeseen panna rikoksista palowiinawoitowaroista waraawat jonkin Ylläolewa kuwernöörin päätös on tawallaan „ennakkopäätös" niihin kuntakokousten päätöksiin nähden, joita wiime aikoina on tehty tarkotuksella taistella wäkijuoma-asetusten rikkojia wastaan. Useat kunnat owat nimittäin äskeisinä aikoina tehneet tässä asiassa samansuuntaisia päätöksiä, kuin Lehtimäenkin kunta, waikka mainitun kunnan anomus lienee ensimäinen, johon on saatu kuwernöörin päätös. Tämä päätös on kuitenkin siinä suhteessa ristiriitainen, että jo paljon aikaisemmin, noin 40 wuotta sitten, on kuwernööri wahwistanut sellaisen päätöksen, jolle nyt Lehtimäen kunta anoi wahwistusta. Tämä päätös on Kauhajoen kunnan ja on se paraillaan woimassa. Sen mukaan maksetaan kunnan kassasta 20 mk. palkinto sille, joka ilmiantaa wäkijuoma-asetusten rikkojan.

Jos nykyinen kuwernööri omaa tässä asiassa erilaisen katsantokannan kuin sen aikuinen, niin sille ei mahtane muuta kuin että kunnat niiden käytettäwinä olewista wuotuisista wiinawoitowaroista waraawat jonkun summan salapolttoa, salamyyntiä y. m. warten ja maksawat siten ne palkinnot, joita ei suorastaan kunnan kassasta woida suorittaa, huomauttaa Waasa.

Ukkonenko tappanut 8 hewosta?

Kun wiime wiikolla Pikkukylästä, joka sijaitsee Kemijoen warrella Kemijärwen ja Rowaniemen rajalla, sekä mainittua kylää hiukan alempana Rowaniemen puolella sijaitsewasta Pekkalan kylästä miehet läksiwät etsimään metsässä kateissa olewaa 8 hewosta, niin löydettiinkin kaikki etsittäwät hewoset kuolleina Suas-nimisessä metsämaassa Kemijärwen puolella rajaa. Hewosten raadot oliwat aiwan läheksiin, melkeinpä samassa läjässä, jonka takia luullaan ukkosen salaman tuhonneen hewoset. Omistajille tuli tuntuwa wahinko. — Perä-Pohj.

Herrasrouwan rakastajan kuolema.

Wiime heinäk. 30 päiwän wastaisena yönä kuoli Helsingissä 18-wuotias konttoriappilas Karl Widekind Gustafsson nautittuaan isomman annoksen morfiinia. Kuoleman johdosta alettiin maanantaina Helsingissä raastuwanoikeuden tutkimus. Ensimäisenä kuulustelttiin rwa Fanny Alice Lindforsia, joka omistaa eläwienkuwien teatterin Central Mikonkadun N:o 2:ssa. Mainittu rouwa on naimisissa, mutta elää miehestään erossa. Hänen ja Gustafssonin wälillä oli syntynyt läheinen suhde. Myöskin hänen konttorihuoneustossaan mainitun eläwäinkuwain teatterin wieressä oli Gustafsson nauttinut kuolettawan morfiiniannoksen, noin 25 gr. Tämä oli tapahtunut senjälkeen kun rouwa L. oli ilmoittanut Gustafssonille, ettei heidän keskensä saattanut tulla naiminen kysymykseen, koska hän oli naimisissa ja paljoa wanhempi kuin G. Morsinin oli rouwa L. ostanut Porwoosta ja reseptin oli hän saanut weljeltään, joka on kunnanlääkärinä maaseudulla. Rouwa L:n kertomuksen mukaan oli G. aikaisemmin ehdottanut, että he kuolisiwat yhdessä.

Gustafsson-wainajan isäpuoli, konttoristi B. Hj. Broman ja äiti, rouwa A. J. Broman kertowat pojastaan, että hän aikaisemmin oli elänyt säännöllisesti ja hywin wiihtynyt kotosalla, mutta että hän tutustumisensa jälkeen rouwa L:n kanssa oli alkanut elää erittäin epäsäännöllisesti ja harwoin näyttäytynyt kotosalla. Pyysiwät perinpohjaisen poliisitutkinnon toimittamista. — Oikeus katsoi olewan asianhaaroja olemassa, jotka waatiwat tarkempaa poliisitutkintoa, jonka wuoksi juttu lykättiin eräiwään osastoon edelleen tutkittawaksi. — Työ.

Dagmar Hagelberg-Raekallion konsertti.

Rouwa Dagmar Hagelberg-Raekallio on jo kokenut taiteilija. Hän woi joissain esityksissä unohtaa koulun ja opettajat ja laulaa wälittömistä. Eilinen konsertti oli jo siitä merkillinen, että kaikki laulut lauletiin suomeksi — se on kulttuurin edistystä. En woi kumminkaan hywäksyä lausumatapaa. Kenties liiallisesta saksankielen opiskelemisesta on johtunut, että Suomenkielelle wieras ch usein kuului. Mutta sen antaa anteeksi laulun tähden. Rwa Raekallion ääni on asteessa, josta se ei enää parane — kirkas ja mukautuwa kaikissa rekistereissä. Gounodin aariassa se pääsi kaikkiin oikeuksiinsa. — Ohjelman toinen osa oli hywän tunnustuksen saawuttanut suomalaista laulumusiikkia ja esitettiin tietysti asiantuntemuksella. Lopuksi oli kaksi pohjalaista kansanlaulua, jotka laulajatar lauloi kuten ainakin se, joka oppii kaikki kirjasta. Kansan laulun pohjasäwyä niissä ei ollut. Säestystä hoiti taitehikkaasti hra Ilmari Hannikainen — ehkä tulewa suuruus. Yleisöä wähän, mutta kukkia ei sentään oltu unohdettu.

— n.

Tampereen Teatteri

esittää huomenna halpahintaisena kansannäytäntönä Axel Ahlbergin wierailumäytäntönä Calderonin „Elämä on unelma".

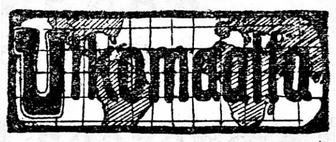

Sota.

Rauhaupunhat. — Wallat suostuwat wälittämään.

Konstantinopolista, lokak. 12 pnä. Ottomaninen toimisto ilmoittaa, että Turkin hallitus toiwoo yhdessä suurwaltain kanssa woiwansa laatia sellaisen perusteen tulewille neuwotteluille, että wastapuolue woi ne hywäksyä. Neuwottelujen pohjaksi aijotaan asettaa Turkin yliherruuden ja Italian etujen tunnustaminen Tripolissa.

Konstantinopolista, lokak. 12 pnä. Kaikki wallat owat wastanneet Turkin wiime noottiin. Ranska on pyytänyt tarkempaa esitystä mahdollisten myönnytysten suhteen. Englanti on lykännyt kysymyksen ratkaisun siksi kunnes Grey palaa Lontooseen. Saksa, Itäwalta ja Wenäjä owat luwanneet suostua awustamaan neuwottelujen aikaansaamista.

Mattalla sotaan.

Retshin sotakirjeenwaihtaja lähettää lehdelleen seuraawan tunnelmarikkaan kuwauksen:

„Me mennään turkkilaisia tappamaan . . .

Kaikki nuo ihmiset menewät turkkilaisia tappamaan. Wäsyneet ja pölyiset sotilaat, jotka seisowat rautatiesillalla, rautatiepalwelijat, jotka lakkaamatta kyselewät montako „heitä" „me" olemme upottaneet, ämmät, jotka unesiwat kuinka halwoiksi wiikunat tulewat kun saadaan Tripolis Italian haltuun, hienot rouwat, jotka samoilla perusteilla haaweilewat saawansa strutsinsulkia yhdellä markalla kappale. Ah, „siellä" Afrikassa, Tripolissa, Aasiassa, Turkissa on kaikki niin halpaa . . . Mennään siis turkkilaisia tappamaan.

Kaikki nämä patriootit ja suunsoittajat jäämät rauhallisesti kotiin, syöwät, kuten ennenkin makaroonina ja walkosipukilla höystetyn lammaspaistinsa, lukewat sanomalehtien uljaita sotauutisia ja sanowat kaikki „me" . . . Tuossa istuu suunnattoman lihawa pörssikeinottelija briljantisormukkineen ja kultawitjoineen. Paatoksella kääntyy hän laihan maalaisnuorukaisen puoleen ja huudahtaa:

— Aseisiin weljet . . . Lähtekämme sotaan.

On inhottawaa nähdä noita lihawia, puolihumalaisia poroporwareja, jotka keskustelewat sodasta ja innoissaan uhkaawat häwittää Turkin peräsä Englanninkin, Itäwallan ja wielä muutakin.

Mennään turkkilaisia tappamaan . . .

Tuossa kulkee sotamiehiä, wäsyneitä, likaisia, kantaen kainalossa kiwääriään niinkuin mitäkin waatekäärää. Heidät lähetetään etelään Neapelin kautta Sicilian sotasatamaan, jossa heidät sijoitetaan Afrikaan menewiin kuletuslaiwoihin. Nuo pienet, päiwettyneet tulewat sankarit owat lopen wäsyneitä monen unettoman yön ja näläkäisen matkapäiwän jälkeen. Omituisen waikutuksen tekee heidän pukimiensa kirjawuus: Siinä on sekaisin bersaljeerin sulkia, karabinierin kolmikulmaisia hattuja, jalkawäen sotilaslakkeja, ratsuwäen kypäreitä ja karwalakkeja. Siciliassa puetaan kaikki yksiwäriseen harmaaseen kenttäpukuun, mutta näin toistaiseksi waikuttaa tuo kirjawuus kuten joukkokohtaus jossakin italialaisessa oopperassa tai kuten wenezialaiset markkinat, joihin on kokoontunut wäkeä Eurspasta, Aasiasta ja Afrikasta.

Neapelissakin „lyödään" turkkilaisia.

Satamassa on kaikki niin hiljaista. Siellä makaa toimettomana suuri joukko kauppahöyrylaiwoja, joiden on sodan takia ollut pakko keskeytyä itämaamatkansa. Kaunis kolmimastoinen purjelaiwa uneliaana kiikuu aaltoilla. Se on turkkilainen laiwa Beiruthista, jonka sota yllätti Neapelissa. Sen hoikat mastot ikäänkuin nukkuwat ilmassa ja taklauksen werkko kietoutuu mastojen ympäriille ikäänkuin turwaa ja apua pyytäen. Jättiläiskokoinen Weronalaiwa makaa toimettomana sekin, aiwankuin jotakin odottaen. Mitä odotetaan? Emme tiedä, wastaawat kaikki. Selitys on kyllä yksinkertainen. Laiwat odottawat sotawäkeä ja muonawaroja lähteäksensä Siciliaan, mutta siitä ei uskalla kukaan puhua. Jos kysytte „mitä tämä on", niin heti teiltä kysytään, „kuka te olette". Koko kaupunki ja satamaalue on täynnä urkkijoita.

Satamassa poliisit ja sotamiehet seuraawat teitä. Niitä on yhtä paljon kuin Neapelissa rauhallisena aikana on taskuwarkaita ja kerjäläisiä. Jos pysähdytte hetkeksi ihailemaan Wesuwiusta, niin heti ilmestyy selkänne taakse kymmenkunta epiwallan edustajaa, jotka tarkoin tutkiwat teidän kenkänne, hattuanne, kaulahuiwianne ja käwelykeppianne.

Wapaaehtoisia urkkijoita on wielä enemmän. Neapelista riittää koko Italian waralle noita mustawiikkisiä otuksia, jotka kulkewat siwiilipoliisin nimellä. Ne ryhtyywät keskusteluun kanssanne woidakseen puhetawastanne päättää, olette'ko ehkä turkkilainen. Wäsymättä kulkewat he jälessänne niinkuin koira jäniksen perässä, haistelewat ja nuuskiwat, tuntuuko mitään turkkilaisen hajua.

Pikkukaupustelijatkin owat mukautuneet „sotaiseen tunnelmaan".

Tuossa joku katukaupustelija on asettanut tawaralaatikkonsa ja myy sotilasnappeja, toinen „ilmaiseksi" kauppaa „kenttäpeilejä", „kenttäpartaweitsiä" j. n. e.

Puotiloissa on nähtäwänä „isänmaallisia" korsetteja (kolmiwärisiä), samallaisia kaulahuiweja. Wesimyymälöissä myydään „tripolilaista" limonaadia. Kapakatkin owat muuttaneet nimensä: „Walkoisesta härästä" ja „Punaisesta leijonasta" on tullut „Woittamaton laiwasto", „Uljas armeija", „Preweza" j. n. e.

Joka suuntaan liitää kenttäpukuisia upseereja, sota-automobiilejä, sotilaswartioston suojelemia kuormastoja; kuulun aseitten kalketta ja raskaisiin kenttäsaappaisiin puettujen jalkojen töminää.

He menewät turkkilaisia tappamaan . . .

Mieleeni muistuu sama Neapeli 2 wuotta 9 kuukautta sitten. Silloin riennettiin pelastamaan ihmisiä häwiöstä ja kuolemasta, pelastamaan heitä mielettömän luonnonwoimain tuholta, joka häwittiwät kaupunkeja ja kyliä, surmasiwat 100,000 ihmistä.

Muistan, kuinka silloinkin wallitsi yöllä äänettömyys, kuinka silloinkin riennettiin etelään — Siciliaan. Kuinka silloinkin oli Neapoliin kokoontunut ligurilaisia, paimonttilaisia, roomalaisia, sardiinilaisia y. m. kiihkeästi odottaen mahdollisuutta päästä Messinaan hakeaksensa sieltä omaisiaan, jotka kenties oliwat jo joutuneet tuhon omiksi. Ja kaikilla näillä ihmisillä, niin erilaisia muoteita kuin puhuiwatkin, usein lainkaan ymmärtämättä toistensa puhetta, oli kuitenkin yhteinen kieli, sydämen kieli, joka lähetti hetkä pelastamaan weljiään. He ymmärsiwät toisiansa nuo kaikki ihmiset, nuo wanhukset, miehet, waimot ja lapset, jotka itkien ajatteliwat omaistensa kohtaloa.

Silloin ihmissydämet liittyiwät taisteluun luonnonwoimain tuottamaa häwitystä ja kuolemaa wastaan ja he löysiwät yhteisen kielen.

Nyt ihmiset luowat häwitystä ja kuolemaa.

Eikä ole enää heillä yhteistä kieltä.

Noina luonnonwoimain häwityksen päiwinä oli taiwaskin pelottawan näköinen, lyijynharmaa ja raskas, ja myrsky ulwoi kiihottaen pieniä ihmisiä taisteluun olemassaolonsa puolesta.

Tänään on taiwas niin suruinen: milloin hetkeksi walkenee ja auringon säde piikistää pilwien wälistä, milloin taas synkistyy ja wuotaa kyyneleitä.

Kaikki on niin kolkkoa, surullista ja synkkää . . .

Menemme turkkilaisia tappamaan . . .

Norjan työsulun wahingot

arwioi syksyllä eräs taloustieteilijä „Norsk Intelligensfedlereissä" 9,000,000 kruunuksi. Työntekijäin tappiot oli hän arwioinut 3,600,000 kr:ksi ja työnantajain 5,400,000:ksi. Nämä laskelmat, jos ne paraimmassa tapauksessa paikkansa pitäisiwät, perustuwat tietenkin suoranaisiin wahinkoihin. Niitä woidaan myöhemmin korwatakin. Mutta, kuten on ymmärrettäwissä, johtui sulusta joukko sellaisia wälillisiäkin waurioita, joita ei woida korjata. Niistä alkaa tietoja nyttemmin wähitellen tippua.

Niinpä tuotiin Norjaan paperia wiime wuoda kaikkiaan 26,000 kiloa, mutta kolmannen neljänneksen umpeenkuluessa tänä wuonna oli sitä tuotu jo 152,000 kiloa. Pieni ero jo siinäkin kuten Lansfin kellossa.

Samaten owat waltion rautateitten kokonaistulot wiime wuoteen werrattuna pysyneet jotakuinkin entisellään, huolimatta siitä, että tawaraliike oli laskenut 576,806 kruunulla.

Lowia ne owat tuollaisetkin summat waltiotaloudessa, mutta nähtäwästi wallassaolijat siwuuttawat ne kiitollisuuden tunteilla huomioonottaen ne hywät tarkotukset, joista ne owat aiheutuneet.

Kapinaliike Kiinassa

on raiwonnut jo monina wuosina. Kowa sorto ja hallituksen keikkaus on monasti saanut wäestön tarttumaan aseisiin, mutta aina on kapiliikkeeseen ollut yhdistettynä myöskin raiwo „walkoisia perkeleitä" kohtaan, joita ymmärtämätön wäestö on pitänyt kaiken pahan alkuna ja juurena, ja jotka senwuoksi owatkin joutuneet kansan silmittömän wihan uhreiksi. Tämä on ollut Kiinan hallitukselle suureksi edukki taistellessaan omaa kansaansa wastaan, sillä aina owat europalaiset wallat rientäneet „kristittyjä" auttamaan ja tukahuttaneet kapinan mitä raaimmalla ja julmimmalla tawalla. Nyt puhjennut kapinaliike kuitenkin osoittaa, että kiinalaiset owat tässä suhteessa paljon wiisastuneet. Kapina on tähdätty waan mandshulaista hallitsijasukua wastaan ja itse kapinalliset owat antaneet jyrkkiä määräyksiä wieraitten koskemattomuudesta. — Siksi onkin Kiinan hallitus tällä kertaa suurimmassa waarassa, sillä waltojen, jotka aina korppien tawoin saalista wäijywät, on waikea lähettää murhajoukkojansa kapinallisia teurastamaan, kun siihen ei ole mitään olennaistakaan syytä. Miten suuressa mitassa kapinaliike jo on, osoittawat seuraawatkin sähkösanomat:

Hankousta, lokak. 11 p:nä Joen toisella rannalla sijaitsewa Wutshengin kaupunki on wallankumouksellisten hallussa.

Huben joukkojen päällikkö on surmattu pommilla. Kenraalikuwernööri on paennut kaupungista. Sotawäki on wallankumouksellisten puolella. Joella Hankoun ja Wutshengin wälillä on 2 englantilaista, 1 amerikalainen ja 1 japanilainen solalaiwa sekä matkustajahöyrylaiwa walmiina ottamaan wastaan ulkomaalaisten waimot ja lapset.

Hallituksen toimenpiteitä.

Hankousta, lokak. 11 p:nä. Huben miliisijoukkojen päällikkö on julaissut päiwäkäskyn, jossa sanotaan, että kiinalaisten tarkotuksena on karkottaa mandshulainen dynastia. Edelleen sanotaan päiwäkäskyssä, että tulee julaistawaksi sotatila ja jokaista, joka awustaa mandshurialaisia, häiritsee ulkomaalaisia tahi rikkoo järjestystä, kohtaa kuolemanrangaistus. Kaupungin lähistölle on sijotettu 3 hallituksen risteilijää.

Päiwän uutiset.

Walitus pakkohuutokaupasta.

Weturinkuljettaja Teppo Hallamäki ja kirjakauppiaan waimo Ida Sarell Akaan Toijalasta owat l. kuwernöörille walittaneet pakkohuutokauppatoimituksesta, joka syysk. 14 p:nä pidettiin Toijalan kyläsä sijaitsewalla Suonpää-nimisellä palstatilalla. Walittajat selittäwät welkojain luettelon olleen wirheellisen siinä, että Akaan säästöpankkiin suorittamatta olewa 2,000 mk. laina korkoineen, joka oli tonttiin ja huoneustoon kiinnitetty takausmiehille wuodeksi, oli otettu luetteloon wiimeiseksi, waikka se etuoikeutettuna olisi pitänyt ottaa ensimäiseksi ja pyytäwät joko huutokaupan kumoamista tai esittämänsä wirheen oikaisemista. Walitukseen johdosta on kuw. lähettänyt asiakirjat w. t. kruununwouti Silenille, joka wuorostaan on lähettänyt ne ulosoton hakijan, teht. mestari Frans Osk. Sarellin waltuutetuille Sohlbergin ja Procopén asianajotoimistoille selityksen antamista warten, jonka jälkeen kruununwouti ne oman selityksensä ohella palauttaa kuwernöörille.

Autto törmäsi

eilen päiwällä Hämeen sillalla nurin erään naishenkilön, joka törmäyksen johdosta pahoin loukkasi päänsä sillan käytäwään ja oli pakoitettu turwautumaan lääkärin apuun. Suurempi warowaisuus ei olisi haitaksi wilkkailla liikekaduilla.

Sowittu werowalitusjuttu.

Werowalitusjuttu, jonka sairaanhoitajatar Hilda Urpola oli nostanut kaupungin rahatoimikamaria wastaan, on nyttemmin sowittu asianomaisten kesken, jotenka kuwernööri on antanut jutun raueta.

Luwattomista anastuksista kuritushuonetuomioita.

Hewosen warkaudesta tuomitsi raastuwanoikeus tänään Otto Lehdon kolmeksi wuodeksi kuritushuonewankeuteen ja olemaan sen jälkeen 8 wuotta wailla kansalaisluottamusta. Syyllisyys luwattomaan anastukseen oli tapahtunut jo wiidennen kerran. Hewosen anastus tapahtui Kauppatorin warrella olewan Selinin talon pihasta ja oli Lehto ehtinyt kulettaa hewosta ainoastaan Aleksanterin kadulle asti kun jo pidätettiin.

Samoin tuomittiin toiskertaisesta luwattomasta anastuksesta tänään Emil Tuomi pidettäwäksi kuusi kuukautta kuritushuoneessa. Tuomi oli Pyynikin trikootehtaalta anastanut willalankoja, joita häneltä oli saatu pois yht. 11 kiloa, arwoltaan 94 mk. 55 p. Sen lisäksi syytettiin häntä enempienkin lankojen anastamisesta tehtaalta sekä kankaitten anastamisesta Lindroos'in werkakaupasta, mutta oikeus ei katsonut näitä osia syytteistä toteennäytettyiksi.

Toiskertaisesta luwattomasta anastuksesta tuomittiin palweluksyttö Ida Maria Mäkinen samoin kuudeksi kuukaudeksi kuritushuoneeseen ja olemaan sen jälkeen kolme wuotta wailla kansalaisluottamusta. Mäkinen oli palweluspaikastaan anastanut rahapussin.

Italian ryöstöretki Tripoliin.

Wälityshuhut ennenaikaisia.

Pariisi 12 pnä. Havsin toimisto ilmoittaa, ettei ulkoministeristöön ole saapunut wahwistusta huhuihin, että Italia aikoisi tehdä aselewon Turkin kanssa. Tieto on ennenaikainen, sillä Turkki ei ole wielä tehnyt selkoa ehdoistaan, joilla muut wallat woisiwat tehdä wälitysehdotuksensa.

Italialaiset sulkeneet saksalaisen pankin Tripolissa.

U. S:n Saksan kirjeenwaihtaja sähköttää eilen Berliinistä: Tripolin italialaiset wiranomaiset owat sulkeneet Saksan waltakunnan kassan, karkottaneet wirkamiehet ja panneet takawarikkoon kassassa olewat rahat. Kassan hallinto käänsi Saksan lähettiläälle puoleen pyytäen wälitystä. Tämä on ensi kerta Saksan olemassaolon aikana kun turkkilaisessa maakunnassa, missä tämä laitos on toimimassa, tällä tawoin anastetaan sen warat. Arwellaan, että menettelyllä on sangen suuri periaatteellinen kantawuus ja kansainwälinen merkitys.

Egyptin hallitus ja sotaa käywät wallat.

Kairo 13 pnä Egyptin hallitus on kieltänyt hiililiikkeitä hankkimasta hiiliä sotaakäywille walloille.

Sota ja wiljakauppa.

Odessa 12 pnä. Melkein kaikki ulkomaan wiljalaiwat lähtewät täältä esteettömästi lasteineen.

Italian hallituksen sotatietoja!

Rooma 12 pnä. Corrier Italianolle ilmoitetaan Tripolista, että turkkilaisten joukkojen tila on toiwoton. Italialaisten wiranomaisten luo tulee joka päiwä pakolaisia joukottain. Huhujen mukaan on Kumir-pasha ilmoittanut aikowansa antautua. Niinikään huhutaan, että Turkin hallitus on päättänyt kysyä Tripolisin sotajoukkojen yläpäälliköltä onko mikään wastarinta enää mahdollinen.

Japanin hankkeet Koreassa.

Tokio 12 pnä. Sotaministeri on jättänyt ehdotuksen wakituisen sotalaitoksen perustamisesta Koreaan ja ehdottaa, että tähän tarkoitukseen luowutettaisiin 50,000,000 yeniä 7 wuoden aikana.

Pälkäneen Laidikkalasta.

Tekee mieli kysyä, joko tämän kulmakunnan raatajat aikowat heittää wallan lopsiksi koko yhteistoiminnan.

Suwirireetkin owat olleet ehkä joillekin esteenä, mutta nyt syksyn tullen ei pitäisi olla sellaiset esteenä. Jopa w. k. 24 p. olisi luullut joutuwan useamman kokoukseen, mutta tilaisuuteen ei saapunut kuin joku henkilö. Ne harwat päättiwät että pidetään ylimääräinen kokous t. k. 8 p. Taaskin ei tullut edes johtokunnan jäsenet. Puheenjohtaja, kirjuri ja rahastonhoitaja oli paikalla, joten taas jäi kokous pitämätä, waikka olisi ollut hywinkin tärkeitä asioita. Olisihan tarwinnut walita edustaja torpparikokoukseen, ja ratkaista hywin kiireellisiä [illegible] asioita. Wai joko nyt pidetään kaikki toiminta loppuun suoritettuna, kun elokuun kokouksessa suoritettiin aimokansanwaltaiset wahtimestarin waalit.

Ei minulla ole tietoa kuinka paljon agitatsioniin kului, mutta sen näin että eräs äänesti kaikkien niitten edestä, jotka osuiwat huoneessa olemaan, nimittäin sellaisetkin jotka eiwät ole eiwätkä taida tullakaan yhdistyksen jäseniksi.

Ja niin kaikessa alastomuudessaan saiwat loistawan waaliwoiton. Toiselta puolen eiwät kaikki pitäneet tarpeellisena sellaisin turnajaisiin ryhtyä. Niin saiwat pois työnnettyä sen, joka on yhd. alusta asti ollut kaikissa luottotoimissa ja enempi esimiehenäkin, johon uusikin nyt lienee kirjoittautunut jäseneksi, waikka hakukelpoisuuteen piti kuuluu puolueeseen kuuluminen. Joku moitti sellaisia waaleja nurinkurisiksi, ja miksi ei wanhaa pidetä kun hän kerran tarjoutuu samoilla ehdoilla. Silloin eräs sanoi: Nyös wanhan piti sanomankin. Yhdistys on ollut kahtena alusta alkain. Suuren woiton saaneena oli joku walmis osoittamaan, että hän on ollut salaisen puolueen päämies.

Kyllähän sitä jarrun röminää on pitkin matkan kuulunut. Ilman selkaista olisikin woitu kokolailla edistyä. Ei olisi sentään wottajankaan sopiwaa noin jättää pukin sorkka näkösälle. Ei sellaista kansanwaltaisuutta koskaan tulla hywäksymään niinkuin nyt näyttää sillä salaa toimineella puolella olleen. Kun wältetään että yksin nuorten on tulewaisuus, he toimikoot, on se sama kuin laskea wasikat irralleen. Täällä kyllä on nuorisolla innostus tanssiin. Tänne kyllä perustettiin nuoriso-osasto jo toisen kerran. Alussa oliwat nuorisolittolehden tilaushommia, mutta kirjoja ei ole tilattu, eikä mitään parempaa opittu, mutta pahempaan päin mennään aika wauhtia.

Kuluwan kuun 1 p. huwitoimikunta hommasi teeiltamat omin päänsä. Juopuneitakin oli tullut ja tapella räjäsiwät. Mikä oli ikäwintä, oli le, että yhtä raapittiin puukolla että oli pakko lääkärin apuun turwata. Puukottaja oli nuoriso-osaston toimihenkilöitä. Kaiwa jälleen ymmärtää osasto lakata olemasta. Ei suinkaan sellaista elämää anneta jatkaa.

Tahdottaisiin waan saada tanssit waikka joka illaksi. Lopun iltaa woisi sitten wiettää jonkun juopon kanssa. „Tuhdit likat eiwät wesipoikin tyydy". Työwäen taloa ei juopottelijain, irstailijain eikä tappelijain kokouspaikkana pidetä. Parempaan tarkoitukseen se on hankittu.

Työwäenyhdistyksemme jatko-arpajaiset owat marraskuun 5 pnä, alkain kello 12 päiw. Pääwoitot kyllä meniwät enskerralla, mutta laitetaan uusia arwokkaita tilalle. Kannattaapa tulla onneansa koittamaan. Iltamat pidetään arpajaisten lopuksi tawallisuuden mukaan. Wirinatrokarit ja juopot älköät waiwako itseänsä. Täällä pidetään entistä parempi järjestys, waikka wähän maksaisikin.

Loppujen lopuksi ja sumatuksi päätöksesi pyydän saapumaan kaikkia kuukausikokoukseen t. k. 29 päiwänä, etupäässä niitä, jotka owat alusta waiwaa näkneet ja kuluttaneet huoneen rakennushommissa, että woidaan päättää miten woimme estää waiwalla saadun joutunasta tuuliajolle. Kokous alkaa klo 2 ip. Siis kokoontukaa nuoret ja wanhat, jotka ette sosialistiaatetta juopottelusi ja irstaisuudeksi luule.

A. W.

Lylystä.

Syksy on tullut myrskyinen. Lohta tulee ankara talwi, tuoden raskaita huolia työläisille elämänsä puolesta. Kuinka monasti kohoakaan raskas huokaus työläisen rinnasta, nähdessään talwen kaikkine kauhuineen owen edessä ja tuntiessaan yhteiskuntamme kiristämät kahleet kaulassaan. Työtä on niukasti ja työhön tarjonta on niin suuri, että se saa porwarimme alentamaan palkat niin pieniksi, että niillä on miltei mahdoton tulla toimeen. Ja sitten kun on toisissa työläisissä sellaisia raukkoja, jotka wiewät leiwänkin toisen suusta, menewät työhön waikka suurikiitoksella, niin ihmeksi on että palkat laskeutuwat alle näläkärajan.

Täällä Lylyssäkin koittaa porwaristomme mennä muun maailman mallin mukaan. Sen käyttöksen ainakin sai siitä Lylyn asemapäällikön menettelystä, jonka hän joku aika sitten esitti. Hänen johtonsa alla olewissa waltion lastaustöissä, kun miehet kowin yritettyään saiwat jommoisiakin palkkoja, niin alensi miesten palkat niin, etteiwät nämä woineet enään sanottua työtä tehdä, ilmoittiwat lopettawansa työn. Käwikö miesten palkat herramme kateeksi wai oliko syy siinä, että he olkiwat järjestyneitä? Oli miten tahansa, mutta kowin tuntuu hänen menettelynsä koomillisella. Tulla rähisemään työmiehille ilman syytä ja wielä aikana, jolloin hän nautti wirkalomaansa, toisen hoitaessa sanottua päällikkyyttä. Wai toiwoiko hän saawansa nöyrempiä työmiehiä, koska maksoi toisille miehille sen jota edelliseikin waatiwat. Siinä toiwossaan hän onnistuikin kai jonkunwerran

J. K. Sahlberg, Kellosepän- y. m. hienomekaanil. työliike. Myy edullisilla hinnoilla monenlaisia Seinä-, herätys- ja taskukelloja, kellonketjuja, silmälasia ja sormuksia y. m. Satakunnankatu 23. Tampere.

Arvoisalle yleisölle

saan täten ilmoittaa, että olen muuttanut Puuvillatehtaankatu 13 ja löytyy aina varastossa valmiita takkeja, housuja sekä liivejä. Tilaten myös tehdään halvimmalla.

Kunnioituksella:
K. F. Koivunen
räätäli.

Kuhmalahdelta.

Terwaniemen työwäenyhdistyksen talolle kokoontui t. k. 10 pnä joukko miehiä keskustelemaan sen johdosta, että kanttori H. Hurstinen oli kirkon kuulutuksella kutsunut seurakunnan miespuolisia 16 wuotta täyttäneitä henkilöitä, uuden hautausmaan kaiwamistyöhön. Kuulemani mukaan hän itse on työnjohtajana. Keskustelussa ilmeni, että kanttori H. Hurstinen on kutsunut seurakuntaa maimituun työhön omasta yksityisestä aloteestaan, ilman seurakunnan lupaa ja waltuutusta. Koska tällaisissa asioissa kuuluu seurakunnalle päättämiswalta, samoinkuin työnjohtajan walitseminenkin, niin päätettiin olla menemättä työhön, joka on näin laittomilla perusteilla määrätty. On lewitetty sellaista huhua seurakunnan keskuuteen, että muka wiime wuonna syyskuun 25 päiwänä pidetyssä kirkonkokouksessa olisi tehty sellainen päätös, että sillä päätöksellä muka woidaan teettää tänäkin wuonna töitä samalla tawalla kuin wiime wuonnakin. Tämän huhun perättömyys ehkä poistuu sillä, kun jäljennän sen wiime wuoden kirkonkokouksen päätöksen tähän. Sen pykälä kuuluu seuraawasti: „Uuden hautausmaan kaiwamistyöhön päätettiin tämän syksyn kuluessa käyttää seurakunnan kaikki 16-wuotiset miehet kertaalleen, paitsi ei Wehtajärwen rukoushuonekuntalaisia. Työpäiwä määrättiin kestäwäksi klo 7:stä aamulla klo 5:teen illalla yhden tunnin päiwällislomalla. Työnjohtajaksi walittiin kanttori H. Hurstinen 2 markan päiwäpalkalla, jonka tulee ilman eri korwausta laatia luettelot, kuulutukset ja tilit mainitusta töstä. Asian toimeenpano uskottiin komitealle johon walittiin kanttori H. Hurstinen (kokoonkutsujana), B. Salonen ja Wilho Knaapi".

Pohjaslahdelta.

Onko oikein, että muutamat harwat omistawat ne teollisuuden haarat, joista kaikkien elämä riippuu, samalla kun enemmistön täytyy alistua mitä alentawimpiin ehtoihin, joita heille omistawa luokka säätää? Onko oikein, että työläiset, jotka tekewät kaiken työn maailmassa, saawat palkakseen wain niukan toimeentulon, samalla kun nuo hyödyllisen työhön osaaottamattomat elämät hywinwoinnissa, rikkaudessa ja laiskuudessa? Onko oikein, että te, jotka käytätte maata, työkaluja ja koneita, ette kuitenkaan niitä omista? Onko oikein, että kapitaali ja kaikki muut tuotantowälineet owat yksityisomaisuutta, antaen omistajilleen wallan ryöstää ja kiristää teitä? Onko oikein, että te, jotka tuotatte kaiken rikkauden, olette pakotettuja luowuttamaan tuotannostanne suurimman osan laiskureille, että he saisiwat nauttia työnne hedelmät? Onko oikein, että työhön halukkaita kielletään siihen tilaisuus, kuten usein nykyään tapahtuu, ja onko oikein, että saatte siihen tilaisuuden ainoastaan luowuttamalla suurimman osan työstänne jollekin loismaiselle omistajalle? Onko oikein, että tehtyänne työtä niin paljon, että syntyy ylituotantoa, teidät potkitaan ulos ja heitetään näkemään puutetta? Onko oikein, ettei teillä ole minkäänlaista sairaauswanhuuden- eli muuta kykenemättömyyswakuutusta? Onko oikein, että tuhansittain työmiehiä joutuu kuolemaan ja hirwitten onnettomuuksien alaisiksi siitä syystä, että tarpeelliset toimenpiteet turwallisuuden edistämiseksi pienentäwät tehtailijan woittoa? Onko oikein, että te joko olette wallan ilman työtä, tahi saatte raataa wiimeiset woimanne silloin kun työtä saatte? Onko oikein, että teidän täytyy työskennellä ammatissa, johon ette sowi, useimmin kuin sellaisissa johon teillä olisi luontaisia taipumuksia? Onko oikein, että elämä on raatamista kehdosta hautaan, waikka yläkyllästyys wallitsee ympärillämme? Onko oikein, että lasten täytyy koulukanaan tehdä raskainta työtä? Onko oikein, että tuhansien naisten täytyy tehdä työtä tehtaissa silloin, kun heidän pitäisi olla kotonaan perhettään hoitamassa? Onko oikein, että tuhansittain nuoria miehiä on pakotettuna jäämään naimattomiksi sentähden, että he eiwät kykene pitämään huolta perheestä, ja onko oikein, että tuhannet owat pakotetut rikoksiin ja prostitutioniin taloudellisista syistä, waikka elintarpeet tuotannon wälineitten warastoissa paljouden tähden pilaantuwat? Onko oikein, että ne, jotka tekewät wähän tai ei mitään, woiwat tuhlata aikaansa kuukausittain muka „tarpeenwaatimassa lewossa", kun te ette uskalla ottaa päiwäärään wapautta paikkanne menettämisen pelosta, waikka olettekin rasitettuja? Onko oikein, että te ylläpidätte kapitalistilehtiä, joiden omistajat ja toimittajat pettäwät teitä ja pitäwät teitä tietämättömyydessä etuihinne ja hywinwointiinne nähden? Onko oikein, että sosialistilehdet, jotka aina owat etujanne puoltamassa, eiwät saa kunnollista kannatusta? Onko oikein, että useimmat teistä niin wähän wälittäwät sosialismista, joka kumminkin koskee teidän tärkeimpiä elinehtoianne? Onko oikein, että yhä wiiwyttelette liittymästä sosialistiseen työwäenliikkeeseen ja auttamasta sitä liikettä, joka tulee wapauttamaan teidät tästä palkka-orjuudesta? Ei weljet, nuo asiat eiwät ole oikein. Ja ellette woi huomata mikä niissä on wäärin, johtuu se siitä, ettette asiaa koskaan ole tarkkaan ajatelleet. Tutustukaa sosialismiin, siihen kauniiseen oppiin, joka awaa silmänne näkemään näitten wäärynkien syyt ja keinot niiden poistamiseen, asettaakseen titalle wapauden, yhdenwertaisuuden ja weljeyden. Lukekaa sosialistisia sanomalehtiä ja kirjallisuutta. Liittykää järjestöihin ja keskustelkaa näistä asioista, niin kaikki teille selwenee. Koot aa woimanne järjestyneeseen toimintaan, ja te kykenette tämän kieron järjestelmän oikaisemaan. Ottakaa pohjaslahtelaiset ajatellaksenne näitä kysymyksiä.

K—nen.

Yleisöltä

Waran keräys Snellmanin muistopatsasrahastoon.

Koska nyttemmin waran keräys Snellmanin muistopatsasta warten on Tampereen piirikunnan toimesta saatu niin pitkälle järjestetyksi, että keskuskomitean lähettämät listat jo on jaettu kaupungissa, pyytää sanottu piiritoimikunta täten wedota isänmaallisen yleisön welwollisuuden ja kunnian tuntoon.

Kun wiimeksi koossa olleessa edustunnassa oli kysymys muistopatsaan pystyttämisestä waltion waroilla J. W. Snellmanille, tunnustiwat nekin, jotka eiwät tahtoneet waltion waroja tähän tarkoitukseen myöntää, tämän suuren miehen ansiot siksi suuriksi Suomen kansalle, että näkywäinen muistomerkki pääkaupungissa hänestä olisi aikaan saatawa. Koska kuitenkin heidän kannaltaan ei ollut sopiwaista waltion waroja tähän tarkoitukseen käyttää, johon käsityksen edustunnan enemmistö yhtyi, waan oli heidän mielestään sopiwampaa, että kansalliskeräyksellä koottaisiin warat sanottuun tarkoitukseen, niin on nyt tähän keinoon ryhdytty. Asianomaiset toimihenkilöt uskaltawat olla wakuutettuja siitä, että kansalaiset auliisti antawat rahallista kannatusta puheena olewalle hankkelle. Karttuksa on kansan käsi, sanotaan, ja niin se epäilemättä onkin, mutta silloin kyhytään siihen yhtä hywin köyhän pennia kuin warakkaan markkoja.

Jo kesän alusta lähtien on erinäisten henkiwakuutusyhtiöiden asiamiehet täällä Tampereellakin pitäneet listoja esillä, joihin halukkailla on ollut tilaisuus merkitä antimensa Snellmanille pystytettäwää muistopatsasta warten. Tästä toimenpiteestä ansaitsewat henkiwakuutusyhtiöt ja heidän asiamiehensä täyden tunnustuksen. Mutta näin ei ole asia wielä tullut niin yleiseksi kuin sen luonteeseen kuuluu. Sen wuoksi on Tampereen piiritoimikunta tilannut tarpeellisen määrän keräyslistoja lewitettäwäksi tehtaisiin, erinäisiin liikehuoneustoihin, kouluihin, laitoksiin y. m., missä on arweltu niiden olewan helpoimmin yleisön saatawina.

Kun nämä listat jo owat paikoissaan nähtäwinä, olisi toiwottawaa, että niihin merkitseminen tapahtuisi arwoisan yleisön puolelta nin pian kuin mahdollista ja myöhäisintäin ennen marraskuun 15 päiwää.

*

Listoja on pantu esille seuraawiin paikkoihin:

Pankinkonttoreihin, apteekeihin, Finlaysonin tehtaalle, pellawatehtaalle, Lapinniemen tehtaalle, werkatehtaalle, Klingendahlin tehtaalle, paperitehtaalle, Ruuskasen tehtaalle, trikootehtaalle, Tammelan konepajalle, Kattohuopatehtaalle, Liljeroosin, Aaltosen, Attilan ja Koiwulan tehtaalle, kuaeihin ja kirjakauppoihin, tukkukauppoihin, maakauppiasten ja Hämeen maanwiljelijäin myymälään, Sandbergin rautakauppaan, Rakennuskonttoriin, Rautakauppa o. y:n myymälään, Pahlmanille, J. E. Engwistille, kauppias Seppälälle, sanomalehtien konttoreihin, lyseoihin, yhteis- ja tyttökouluihin, kansakouluihin (tarkastajan kautta), kauppaopistoon, teollisuuskouluihin ja työwäen osuuskauppoihin, yhteensä 104 listaa.

Eri aloilta.

Professori.

— Olette siis wiimeinkin palannut. Nainen katseli hänen harmahtawiin hiuksiinsa ja wäsähtäneihin kaswoihinsa. Olette warmaankin tehnyt paljon työtä. Wiiwyitte kauemmin poissa kuin olitte ajatelleetkaan.

— Niinpä kyllä rouwaseni. Olette nähtäwästi tullut rouwaksi tällaiwälin.

Mies tarjosi käsiwartensa o yhdessä lähtiwät he huwilaan. Siwusta tarkasti mies naista. Pienet kauniit tytönkaswot oliwat tällaiwälin paljon muuttuneet, silmäkään eiwät enää olleet niin iloiset kuin ennen.

Hänen mieleensä muistui, miten ensiterran oliwat tawanneet toisensa kylyläsjä. Kaikkien yhtäättyjen, mielenkiintoa herättämättömien naisten joukossa oli tämä terwe ja luonnonomainen 20-wuotias tyttönen, johon hänen silmänsä iskiwät. Wiimein alkoi hänestä tuntua kuin hänen sydämensä, joka aina oli saanut waijeta lukujen ja tutkimusten takia, nyt olisi alkanut waatia osaansa.

Wiirjaana miehenä huomasi hän kuitenkin, että waikka hän nyt woisikin saada tytön, niin pitkiä aikoja ei tämä kuitenkaan tyydytisi mieheen, jota waan kunnioittaa — hän alkaisi kaiwata nuoruutta. Huolimatta hymyilystä ja lempeistä silmäyksistä, jotka oliwat omistetut waan hänelle eikä kenellekään muulle, matkusti hän kuitenkin ja — sanomatta edes jäähyväisiä.

Nyt oli nainen saanut nuoren, mutta oliko saanut sellaisen, jota oli toiwonut?

— Teidän pitää nähdä kotini, waikken woikkaan näyttää miestäni. Hän matkustaa paljon ja on nytkin paraillaan matkoilla.

Nainen tarjosi päiwällisen. Kahwia juodessa tarkasteli mies hänen kaswojaan, jotka parissa wuodessa oliwat niin paljon wanhentuneet.

— Oletteko oikein onnellinen, kysyi mies äkkiä.

— Kyllä, minulla on niin kiltti ja suloinen mies. Saan kaiken mitä haluan. Enkö siis olisi onnellinen. Hän hymyili, mutta hymynsä tuntui pikemmin tukehutetulta itkulta.

— Olette wäsynyt. Nukahtakaa pikkuisen. Niinhän on tapanne, sanoi hän, antaen minulle päänalusen. Menen siksi aikaa ulos puutarhaan.

Mies näki kummallista unta. Hän oli olewinaan omassa kodissa — heidän yhteisessä kodissaan — ja että nainen suuteli häntä otsalle. — Hän heräsi. — — Nainen seisoi owella.

— Raitis ilma on tehnyt teille hywää, rouwaseni. Entisajan ruusut owat taas palanneet postillenne. Näin niin kaunista unta.

Nainen pudotti nenäliinansa ja kumartui ottamaan sitä ylös, kumartui ja oli kauwan kumarassa.

— —

Kun mies illalla riisui takkinsa hotellissa, joka nyt tuntui entisestäkin kolkommalta, huomasi hän takkinsa olalla hiuksen. Hän katsoi sitä tulta wastaan. Se oli pitkä keltainen naisen hiuksi. Hän kiersi sen wihkolle ja pisti muistikirjansa wäliin.

Siinä siis kaikki, mitä minulle on rakkaudesta suotu — naisen hiuksi. Hän istui kauwan ja uneksi miten suloista elämä olisi ollut jos hän waan olisi — uskaltanut.

ALEX PARTANEN
Hämeenkatu 25. ... Puhelin 510.

Siirrettyäni Kangaskauppani ja pukuneulomoni Satakunnankadulta pääliikkeen yhteyteen Hämeenk. 25, pyydän edelleenkin olla Arvoisan yleisön ja ostajapiirin suosiossa. Varastossani löytyy kangaskauppa-alaan kuuluvia tavaroita, kuin myöskin koru- y. m. tavaroita. Valmiita alusja päällysvaatteita Naisille ja lapsille. Omassa pukuneulomossani valmistetaan tilauksen mukaan kaikenlaisia vaatteita. Työ tehdään hyvin ja nopeaan. Hinnat kohtuullisen halvat, joten kannattaa käydä kysymässä.
Huom.! Vähittäisostajille asiamies tavattavissa 6—1/28 i.p.

Kunnioittaen:
Toiminimi ALEX PARTANEN.

Abr. Pietiläisen välitystoimisto
Tampereella, Läntinenkatu 33

hankkii työ- ja palveluspaikkoja kaikille aloille. Välittää kiinteistöjen kauppoja, hankkii kassa- ja muita lainoja kohtuullisesta palkkiosta. Toiminta ehdottomasti rehellinen ja 12 vuoden kokemus.

Myytävänä.

Myttäälän Omenia

myydään lauvantaina torilla ja edellisenä iltana kauppias Forssin pihassa.

Maitoa
saatavana joka päivä Tammelankatu 6. E. Petterson.

Lapsen kehto ja 2 naisen sakettia myydään huokealla Särkänkatu 15.
Friman.

Kolme vähänkäytettyä miesten talvipalttoota myydään halvalla. H. Lahtinen.
Pispala, Rajaportti.

Ostakaa koetteeksi vain
Yksi ainoa
rasia Pietarsaaren ... ...
KALEVA-
savukkeita punasissa rasioissa 30 pennillä ja **verratkaa** niitä **kalliimpiin** paperossilajeihin.

Huveja.

Hauskan
ILTAMAN
toimii
Pispalan T. y:n Huvitoimikunta t. k. 15 p. klo 6 j. pp. Pispalan Y. P. K:n talolla. Oviraha 50 p. Näytelmäkappale **„Kinkerillä"**, lopuksi Tanssia.

Villateollisuus a. o:n Näytelmäseuran Naamiohuvit Kyröskoskella
lauant. t. k. 14 pnä on sattuneesta syystä
peruutettu.
Sensijaan näytellään lauant. iltana klo 8 j. p. p.
Nerkingit
Ruotsal. kansannäytelmä 3:ssa näyt. lauluineen ja tanssineen.
Lopuksi Tanssia.

Näytelmä-illan
toimii
Nokian Työv. Yhd. Näytelmäseura
lauantaina t. k. 14 pnä klo puoli 8 j p.
Näytelmäkappale
„Murtovarkaus"
5:ssä näytöksessä.
Oviraha 1 mk., 75 ja 50 p.
Lopuksi Tanssia. Huom.! kappale alkaa **täsmälleen** klo 8.

Hauska
Kävelymatka
Tahmelan Työv. talolle sunnuntaina lokakuun 15 p. klo 11 päivällä.

Hauskan
ILTAMAN
toimii Pirkkalan Memmolan Työväenyhdistys Lukkilan Ylisellä sunnuntaina t. k. 15 pnä klo 6 i. p. Terve tuloa!
Toimikunta.

Niinkuin muistatte
toimii
Järvensivun T. y:n Huvitoimikunta
Suuret nykyajan
NAAMIOHUVIT
Messukylän työv. yhd. talolla sunnuntaina 15 pnä lokak. 1911, alkaen klo 4 j. p. Ohjelmassa on näytelmäkappale Roinilan talossa, 3 näyt., kuvaelma y. m. Lippujen hinnat 75 p.
Yleiset rauhanhäiritsijät älkää vaivatko itseänne.
Huvitoimikunta.

Hauskan
Iltaman
toimii
Lempäälän Työwäen Yhdistys
Sunnuntaina 15 päiwä lokak. alkaen kello 7 illalla. Ohjelmasta mainitakoon: Näytelmäkappale „Yöjunaa odotellessa". Lopuksi tanssia. Lippujen hinnat 50 ja 25 p.
Huwitoimikunta.

Kokouksia:

Ruoveden torpparien ja mäkitupalaisten
KOKOUS
pidetään sunnuntaina t. k. 22 p. klo 10 a. p. Työväenyhdist. Tulevaisuuden talolla. Tärkeät asiat. Saapukaa joukolla.

Huutokauppoja.

Hankinta-huutokauppa.
Lauwantaina täm. kuun 21 p:nä kello 12 päivällä tarjotaan Jämsän kunnanhuoneella hankittavaksi vaivastalon tarpeeksi: halot, herneet, ryynit ja silakat. Samalla tarjotaan Jokivarren koululle tuotavaksi tarvittavat halot ja heinät. Kunnallislautakunta joko hylkää tai hyväksyy tehdyt tarjoukset.
Jämsässä lokak. 9 p:nä 1911.
Kunnallislautakunnan puolesta:
Armas Raitio.

Julkisella huutokaupalla,
joka pidetään lauvantaina kuluvan lokak. 14 p:nä klo 2 päivällä myydään Pispalassa Alasen talossa kaikenlaista huonei- ja taloustavaraa. Rahat huudoista heti maksettava.
Pispalassa 13 p. lokak 1911.
Emilia Peltonen.

Suuri Huutokauppa
Huomenna t. k. 14 p. klo 10 aamulla ja klo 4 i. p. myydään täkäläisessä huutokauppakamarissa sekalaista vaatetavaraa, villapaitoja sekä miesten, naisten ja tyttöjen talvilakkia y. m y. m., josta vielä täten arv. yleisölle huomautetaan.
Tampere 31 päivä Lokakuuta 1911.
Tampereen Huutokauppakamari.

Kuulutuksia.

Kuulutus.
Ennen marraskuun 1 päivää kehotetaan kaikkia Jämsän kunnan kansakoulujen johtokuntia lähettämään kunnallislautakunnalle koulujensa tulo- ja menoarvion ensitulevalta kalenterivuodelta.
Jämsässä lokak. 9 p:nä 1911.
Kunnallislautakunnan puolesta:
Armas Raitio.

Palvelukseen halutaan.

100 miestä
otetaan halkoja hakkaamaan Havisevan kylän, Pietilän metsään Kangasalla. Hakkuupalkka mtr. syleltä à 2:50 à 2:60. Metsä on taajaa. Lähempiä tietoja saa metsämieheltä Rukojärven torpassa tai Tampereella Tammelank. 3, Toivo Jaatiselta.

Palvelustyttö saa paikan. Mieluimmin maalta Papinkatu 17. Aaltonen.

13-14 vuotias tyttö mieluummin maalta saa heti palveluspaikan pienessä perheessä. Läh. Väinölänk. 9.

Polttakaa ainoastaan alkuperäistä
Työmies
paperossia, jotka valmistetaan hienosta Turkin tupakasta. Hinta ainoastaan 30 pennia laatikko. Puunimukkeen kanssa poltettava.
Karttakaa Viipurilaista jäljennöstä!
Tupakkatehdas FENNIA :-: Helsingissä. Telef. 26 64

Polttakaa ainoastaan alkuperäistä
Isänmaa
Paperossia, jotka valmistetaan hienosta Turkin tupakasta. Hinta ainoastaan 25 pennia laatikko.
Karttakaa Viipurilaista jäljennöstä
Tupakkatehdas Fennia
Helsingissä. Telef. 26 64.

Erittäin **vahvoja** miesten
Box randikenkiä
sopivat koululaisille,
ja naisten
Nauha- ja nappikenkiä
pienempiä kokoja, **sopivat koulutyöille,**
loppuunmyydään puolella hinnalla.
Tampereen Kenkäkauppa
Kauppakatu 12.

OMENIA y. m. HEDELMIÄ
KANANMUNIA
Sipulia ... Suolakurkkuja
y. m. y. m. myy
Tampereen Munakauppa
HUOM.! Liike muutettu
Kauppatori 7, Palanderin talon.

Edullisin on käyttäjälle ostaa Suomalaisesta rukiista jauhettua ... ...
Ruisjauhoa
On aina saatavana Rasin sähkömyllystä Tampereella, Haliituskatu N:o 7 — Telefooni 811
AUGUST RASI

Kansa
P. O. RETTIG & Co TURKU
UUTUUS!
Kansa-paperossi
puu-imukkeella, mieto tupakka, 10 askia paketissa, joka kymmenes aski läkkilaatikko.

Tampereen Nahka- & Jalkinekauppa
Lindforssilta
Kauppatori 7, Telefooni 991
LINDFORS
saa jokainen tarvitseva aivan huokealla hinnalla JALKINEET. Varastossa on ainoastaan parhaimmiksi tunnettujen koti- ja ulkomaalaisten tehdastuotteita sekä käsintehtyjä. Lujatekoisia, sievän mallisia TOSSUSAAPPAITA y. m. y. m.
Tilauksia otetaan vastaan myöskin Särkänkatu N:o 8.

HUOM.! Arvoisat Ostajat HUOM.!
Syys uutuudet saapuneet.
Suuri monipuolinen varasto kauniita Naisten sakettia, sievissä väreissä ja malleissa. Kävelypukuja ja Hameita. Miesten pukuja ja Palttoita. Puolipalttoita. Poikain pukuja ja Palttoita. Lasten sakettia. Naisten, Miesten ja Lasten sadekepsiä. Miesten lakkia y. m. Halvat hinnat, hyvä tavara.
Terve tuloa katsomaan ja ostamaan.
KANSALLISVAATEKAUPPA
Commerssin talossa, Torin syrjässä.

Vuokrattavana.

Perunakellaria sen vuokrata Ilmarinkatu 14.

Siisti tyttö halutaan asuintoveriksi, heti tai 1 p. marrask. Makasiinik. 12.
Fina Sarin.

Sauna vuokrattavana
Osmon sauna Osmonkatu 7:ssä, joka valmistuu tämän kuun lopulla tarjotaan vuokralle. Sauna on ajanmukainen, kaksi eri saunaa, joista toinen aijottu tilaus- ja toinen yhteissaunaksi.
Lähempiä tietoja saapi.
Tampereen Välityskontt. Osakeyhtiön konttorissa.
Hämeenk. 18. Keskusmyymäläin 2:nen kerros.

Ilmoituksia.

Kaikkia
joilla on tontteja wuokrattuna Hennerin, Uotilan ja Mattilan talojen mailla Hyhyn kylässä Pirkkalan pitäjää, saapukoot wuokramaksuansa suorittamaan yllämainittuun Hennerin taloon keskiwiikkona tämän kuun 25 p:nä klo 10—3.
Hatanpää, lokak. 11 p:nä 1911.
C. G. Idmanin perikunnan puolesta **Fedi Idman.**

S. V. L. 4 s. 3 r.
Nimeni, joka tähän asti on ollut Adi Ukkonen, on tästälähtien Adi Puro,
Adi Puro, Tampere.

AMERIKAAN
matkustaville.
PILETTEJÄ myydään edullisemmin Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön konttorissa Tampereella ja Porissa suurimpiin ja nopeimpiin Atlantin yli kulkeviin höyrylaivoihin.
MATKAPASSIT saatte parhaiten konttorien välityksellä, halvimmin ja nopeimmin.
Lähempiä tietoja pilettien hinnoista ja höyrylaivojen kulkuvuoroista antaa
Suomen Höyrylaiva-Osakeyhtiön Siirtolaisasioimisto
IVAR SJÖBLOM.
KONTTORIT: Tampereella. Rautatienkatu 20, Puhelin 481, Porissa vastapäätä Rautatienasemaa, Puhelin 230.

Juuri tulleita
tuoreita miesten kummikalossia 5 mk. pari, naisten 3:50, lasten 3 mk. Villapaitoja, Sukkia, Alushousuja, Hattuja, Emaliastioita, Puuhiiliä, Tervaa, Puuhappoa, Pikiöljyä y. m. y. m. myy
V. HELIN
Puuvillatehtaank. 12. Telef. 759.

Valokuvaaja N. Rasmussenin Atelieri
Kauppakatu 3 b. Puhelin 516
on valokuvausta varten **avoinna kaikkina päivinä.** Kaikkia alaan kuuluvaa työtä, kuten muotokuvia, hienoja ryhmäkuvia, vanhojen kuvien valokuvausta, suurennuksia ja kaikenlaista valokuvausta muualkin kuin atelierissä, valmistetaan.
Kaikki työt suoritetaan suurimmalla huolella. Hinnat tavalliset, halvat.
N. Rasmussen.

Kaarlo Salmela
toimittaa asianajoa ja antaa oikeudenkäyntiavustusta yksinkertaisemmissa asioissa.
Asunto: Kuninkaankatu 16, piharakennus oikealla.

Räätälinliikkeeni olen muuttanut
Läntinenkatu N:o 13,
jossa otan vastaan kaikkea ammattiin kuuluvaa työtä niin omista kuin teettäjälnkin kankaista ehdottomasti halvimmalla. Työn hyvyys ja sopivaisuus taataan.
K. N. Mäki. Puhelin 1087

Kunnollisia PALTTOITA
Naisille ja Miehille
myydään
ehdottomasti halvimmalla
O. Pohjanheimon Vaatetusliikkeessä
Pinninkatu 28.

Sähkötasku-lamppuja ja patteria
myy taas erittäin halvalla
Tampereen Leimasintehdas
viskaali Palanderin talo Kirkkok. 8.
Partakoneita mo ta eri laatua.
Hintaluetteloja vapaasti.

Tampereella 1911,
Työwäen Kirjapaino-osakeyhtiö.